ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔާ

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 10 ވަނަ ބައްދަލުވުން

1 ޖުލައި 2025

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އާ ޢިމާރާތް (ކޮމިޓީކުރާ ކޮޓަރި 4)

ފެށުނު ގަޑި: 11:00

{ރިޔާސަތުގައި އިންނެވި ކޮމިޓީގެ މުގައްރިރު؛ ގައުމީ ދާއިރާގެ ވުންބަރު މުޙައްމަދު ޢަލީ}

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

السلام عليكم. ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 10 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދުގެ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަޒީމް، މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަފީޢު، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން، ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިދު، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް އަދި ކޮމަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ މި އޮތީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނަށް ގާނޫނުން ލިބިދޭންޖެހޭ އިނާޔަތްތައް ލިބުމުގައި އުނދަގޫތަކާ ދިމާވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަން ދިރާސާކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވުން. އެހެންވީމާ، އިދާރީ ގޮތުން އެ ބޭފުޅުން ގެންނަވައިދެއްވުން އެދެން. މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ ޓީމުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރައްވަން ބޭނުންވީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނަށް ގާނޫނީގޮތުން ލިބިދޭންޖެހޭ އިނާޔަތްތައް ލިބުމުގައި އުނދަގޫތަކާ ދިމާވާ ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަން ދިރާސާކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭފުޅުންނާ މި ބައްދަލުކުރަނީ. ދެން ކޮންމެ ބޭފުޅެއް ވެސް ވާހަކަދެއްކެވުމުގެ ކުރިން އެ ބޭފުޅެއްގެ ނަން، ދެން މަގާމު ވިދާޅުވެދެއްވައި ޖަވާބުދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުގެ ކުރިން މި ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަނުން ކޮންކަހަލަ ކަންތައްތަކެއް ކުރެވިފައިވޭތޯ. އޭގެ ތަފުސީލެއް ފުރަތަމަ ދައްކަވާލައްވައި އެއަށްފަހުގައި އަޅުގަނޑު މެންބަރުންގެ ސުވާލުތަކަށް ހުޅުވާލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ އެޑިއުކޭޝަން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

السلام عليكم. އަޅުގަނޑު އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު. ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީން، ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ޕެޓިޝަން ބަލައިލީން. މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޕެޓިޝަނުގައި މި ފާހަގަކޮށްފައި ހުރި ބޮޑަށް ވަރަށް ވާހަކަ އެ ދަރިވަރުންނަށް ލިބެންޖެހޭ ހާއްސަ އިންޓަރވެންޝަންތަކުގެ ވާހަކަ ވަރަށް ކަންތައްތަކާއި މިއަދު ފުރަތަމަ މި ވަނީ. ދަރިވަރުންނަށް ލިބެންޖެހޭ ސަރވިސަސްގެ ވާހަކަ. ދެން ސަރވިސަސްގެ ވާހަކައިން ގެނެސްދެއްވައި

އަޅުގަނޑުމެން އެއަށްފަހު މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަނުން މިހާރު ކުރާ ކަންތައްތައް ހަމަ ހިއްސާކޮށްދެއްވަން އިނގޭތޯ. އެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މި ޕެޓިޝަންގައި މި އޮތް ކަންތައްތަކަކަށް ބަލާއިރު ޓެކްނިކަލީ މިއީ ޓެކްނިކަލް އިންޓަރވެންޝަނެއް. ޓެކްނިކަލް އިންޓަރވެންޝަނަކީ ސްކޫލުތަކުގެ ޓެކްނިކަލީ ދާން އެންމެ ކަމެއް ނޫން. ގައިޑަންސްގައި އިންޓަރވެންޝަނާ ބޭސިކް ޕްރޮގްރެސިވް ބޭސްލައިން އަދި މުޅި މި ނިޒާމުގެ ކަންތައްތައް އެކުލެވިގެން އެންމެ ކުރިން ވިއަސް ޓެކްނިކަލް އިންޓަރވެންޝަނެއް މި ދެވޭ ބޭނުމަށް ދާއިރާގެ ޓީޗަރުން. އެއީ ސްކޫލުތަކުގެ ޓީޗަރުން ދަލާ އަދި ސްކޫލުތަކުގެ ޓީޗަރުގައި އެ ވަސީލަތްތަކެއް ގައިޑްލައިނެއް ވެސް ނުހުންނާނެ. ގައިޑްލައިނުތަކާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޓަލްހެލްތުގައި ވެސް އެންމެ ކަމެއް ނޫން. ޓީޗަރުންތަކުގެ ބައި އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އަނެއް ކަމަކީ، ހާއްސަކޮށްގައި ޓީޗަރުންގެ ދިރާސާއަކީ ސުޕަވި މަދްރަސާތަކުގެ ތެރޭގައި، ޓެކްނިކަލް އިންޓަރވެންޝަންސްތައް ދިނުމަކީ އެއީ އުސޫލުގެގޮތުން މަސް ވެސް ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޓީޗަރާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް ކަމެއް ސްކޫލުތަކުގެ ޓީޗަރުކަމެއް ހުއްޓުމެއް ނުގެންދެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ މަޝްވަރާގައި މެންޓަލީ ހާއްސަ އެއިރުން ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވާ ތަރުބިއްޔަތު ޕްރޮގްރާމްތަކެއް. އެ ބަޖެޓުގެ ޕްރިންސިޕަލް ހަމަ ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޓަލްހެލްތު. އެހެންމެ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ގެންދަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ ވަކި ހާއްސަ ޑިޕާޓްމަންޓެއް ވެސް މިހާރު އުފައްދާފައި އެބައޮތް، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަން. އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ ދަށުން ވެސް މުދައްރިސުންނަށް ބޭނުންވާ، ހާއްސަކޮށް އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ކިޔަވައިދިނުމާ މުދައްރިސުންނަށް ބޭނުންވާ ތަމްރީނުތަކާއި އަދި އޭގެ އިތުރުން ވެސް ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން ދިރާސާކުރާ ހާއްސަ ކްލާސްތަކުގައި އެ ޕްރޮގްރާމްތަކާ އެކު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގެންގުޅެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބައްދަލުވުމުގައި ޕްރެޒެންޓް އޮތް އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ ބާބުން ވެސް، ޕްރީސްކޫލްގެ ބާބުން ވެސް ތިއްބެވި އެ ބާބުން ކަންކުރާގޮތް ވަރަށް ރިޕޯޓެއް، ތަފްސީލީ ހިއްސާކޮށްދެއްވިން ހަމަ ގެނައީ ބައެއް ޕްރޮގްރާމްތަކާއި އެ ކަންތައްތައް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންގެ ނިސްބަތް ހަމަ މި އަންނަނީ ފެނިފައިވާ އިތުރުވަމުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދެ އަހަރުތަކުގެ ފަހަރު ބަލައިލާއިރު، އަހަރުތަކުގެ ކުރިއާ އަދި މިއަދާ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ކޮމްޕެއަރކޮށްލާ އިރު އެ އަދަދުތައް ހަމަ ފެނިފައިވާ އެބަ އިތުރުވޭ. އެހެންވީމާ، ހަމައެކަނި ނިސްބަތުގެ ތަފާތު ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް ހުރިހާ ސަރަހައްދެއް. އެ ގާތްގަނޑަކަށް އެހެން ސަރަހައްދުތަކުގެ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންދަނީ ހަމަ ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން. ހާއްސަކޮށްގައި ދަރިވަރުންނަށް

ކިޔަވައިދޭނެތީ މުދައްރިސުން ނުލިބުމުގެ ދަތިކަމުން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެކްސްޕާޓުންނަށް ބަލައި މިހާރު ވެސް މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާ ފިޔަވައި އަދި ކުރިއަށް މި އޮތް ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ ޓްރެއިނިންގ އިންސްޓިޓިއުޓްތަކާއި އެއްކޮށް ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ކިޔަވައިދޭ މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ހަމަ ވަރަށް ހާއްސަ ޕްރޮގްރާމެއް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފަށަން. އެއީ އަދި މިހާރު ވެސް ހުރި ޕްރޮގްރާމުތަކުގެ އިތުރަށް ވެސް އެއީ މިވަގުތު މި އޮތް ނިޒާމު ވެސް ހަމަ ކާބިލުކުރުމަށް ބޭނުމީ. އެހެންވީމާ، މިގޮތަށް ކުރެވޭ ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް އެބަހުރި. ދެން ހަމަ އެ ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް، ސަޕޯޓް ތެރަޕީގައި ކިޔަވައިދިނުމަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބަލައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ވެސް ހަމަ ބޮޑެތި މަސައްކަތްތައް ކުރަމުންދަނީ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޑިޖިޓަލް ޓޫލް އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ ފުރުޞަތު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އާދެވޭ ތީ ބޭލުން ގެނައުމަށް ބައެއް ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ހިއްސާކުރުމުގެ ތަނަވަސްކަން ދެމުން އެ ކުރިއަށްގެންދާ ބަޖެޓުގެ ފުރުޞަތުތަކާއި ބައެއް ތަނުން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ޑިޖިޓަލް ޓޫލް އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަނުގެ ސިޔާސަތު އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަން އެސޯސިއޭޝަން އާދަމް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:</u>

السلام عليكم. އަޅުގަނޑު އާދިލް. މިހާރު ވަގުތީ ޒިންމާދާރުވެރިޔާއަށް ޓީމުގައި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ދެން ދެންމެ ޖެހި، އަޙްމަދު ވިދާދުވިޔާތޮން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޑިޖިޓަލް ޓޫލް އިންކްލޫސިވްގައި ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ހަރުދަނާ ތަޢުލީމު ދިނުމަށް ފޯރުކޮށްދެވޭ ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން މި ދަނީ. މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ތަޢުލީމު އެބަ އެއް ޝަރުތުތަކެއް އިންކްލޫސިވް ސިޔާސަތުގައި ކަނޑައަޅާފައި. ސިޔާސަތުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ މި އިންކްލޫސިވްގައި ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތު ހޯދުމަށް މައިގަނޑު 4 ފުރުޞަތުގެ ދަރިވަރުން ކަނޑައަޅާފައި ބަލައި މި އިންކްލޫސިވް ކަނޑައަޅާފައި. އެހެންކަމުން، މި 4 ފުރުޞަތުގައި ދަރިވަރުން ކަނޑައަޅާނެ ގޮތް، 4 ފުރުޞަތުގައި ދަރިވަރުން ގެންދަވާން ގޮތަކީ ހަރުގަނޑު ގަވަރުކަން ގުޅިގެން ބަލައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް މި ދަނީ މަސައްކަތްކޮށް ކުރަމުން. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ދާއިރާ ހަރުފަތަށް މި ވަނީ ތަޅުމުގެ ހެލްޕް ސަޕޯޓްތަކެއް މިހާރު ބޭނުންކުރަމުން އެންނަ، އިންކްލޫސިވް އެޑިޔުކޭޝަން ކިޔަވައިދޭ ތަންތަނުގައި ބޭނުންކުރަމުން މި އެންމެ ޕްރެކްޓިކަލް ކަމެއް ބެލުމަށް. އެ މުޅިގެ ހެލްޕް ސަޕޯޓްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އަދި އެކަން ގެނެސް ސަޕޯޓްތަކަށް ބޭނުންވާ ސަޕޯޓުތަކާއި ޓްރެއިނިންގސް ކަނޑައަޅާފައި ވަނީ ފޯރުކޮށްދެއްވައި. ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބޮޑުވަނީ

އިޖުރާއަތު މިހާރު ވެސް ކުރަމުންދާ މަސައްކަތްތަކާއި އިޖުރާއަތު ހަރުދަނާކުރުން. ސުޕްރީމްކޯޓުން ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން. ދެން ދެންމެ ޖ.ސ. އަޙްމަދު ވިޒާރުވިޒާރަތު އަދުލުއިންސާފުގެ ޖުޑިޝަރީއިން 2018 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ވަރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުނުކަން ވަކިން ހާއްސަކޮށް ޖުޑީޝަރީގެ ގާބިލުކަން އިތުރުކުރުމަށް ބަލައި. އެގޮތުން އަދުލުއިންސާފުގެ ބާރުބަހާލާ މުވައްޒަފުންގެ އެހީތެރިކަމާ އެކުގައި ކުރިއަށްގެންދާ ތަފާތު ފުރުޞަތުތަކާއި، އަދި ބޭރުގެ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން، އެކިއެކި ޝަރުޢީއާދާތަކާ ގުޅިގެން ވެސް އަދުލުއިންސާފުގެ ވަރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވިފައި ހަމަ 7 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަދުލުއިންސާފުން ކުރިއަށްގެންދަނިވި ވިސްނުންތަކެއް. އެގޮތުން ހަމަ ވަކިން ހާއްސަކޮށް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ލީގަލް ސެކްޝަނާއި ބޭނުންތަކާ ގުޅޭ ޖަވާބުދާރީ އެހީތެރިކަން ހަމަ އަދުލުއިންސާފުން އަނބުރާ ފައިދާކުރެވޭ ދަރަޖަ އަށް ވާސިލުވުން މި ދަނީ. އަދި ހަމަ އެއާ އެކުގައި ޖުޑިޝަރީގެ ބައިނަލްއަގުވާމީ ހަމަޖެހުން މި ދަށުން ބޭނުމާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވެސް އަދުލުއިންސާފުން ތަރައްގީވެފައި އޮތް ފަރާތްތަކާއި ކުރިއަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތްތަކާއި ޖާގަދިނުމާ ވެސް ދިމާވާ ދަތިތަކާއި ކޯޓުތަކުގެ ސިސްޓަމް ހަރުދަނާ ކުރަމުން ގެންދާ ދިރާސާ ގެތެރޭގައި، އެ ދިރާސާކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބައިނަލްއަގުވާމީ ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު ތަފާތު މަސައްކަތްތަކެއް ބޭނުންވާ ކުރިއެރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އިތުރު މަސައްކަތް ކުރުމަށް ހަމަ އަދުލުއިންސާފުން ފުރިހަމަ ހިދުމަތް ކުރެވުނު. އެގޮތުން ކޯޓުތަކުގެ ފައިސާ ކުރެވުން ވެސް މި ދަނީ ކުރެވުނު. ދެން މިހާރުގެ ޖުޑިޝަރީގެ ހަމަ އަދުލުއިންސާފުގެ ތަޖުރިބާ ޖުޑިޝަލް ސަރވިސްއާއި ހެދުމަށް ޖާގަ ދިނުމުގެ ޖުޑިޝަރީގެ އިޖުރާއަތު އަދި ހަމަ ބޭނުންކުރުން އަދުލުއިންސާފުގެ ޖުޑިޝަލް ކޮމިޝަނުން ހާސިލުކުރެވުނު. އަދި ހަމަ ދަށުން ކުރިއަށްގެންދާ ސިޔާސަތުތަކާ ހަމަ ވަކިން އަދުލުއިންސާފުން ކުރިއަށްގެންދާ ބޭނުންތަކެއް ހަމަ މަޢުލޫމާތު ދެވުމަށް ހަމަ ކުރެވުނު. އެހެނިހެން ފަދަ ތަރައްގީކޮށްގެން ހަމަ އަދުލުއިންސާ ހަމަ ރިޕޯޓުތަކަށް ވެސް ބަޖެޓުގެ ބޭނުން. އެގޮތުން އަދުލުއިންސާފުން 2024 ވަނަ އަހަރު އަދުލުއިންސާފުގެ ކޯޓުތަކުގެ ބަޖެޓުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ގޮތުގަބޫލުކުރެ އަދުލުއިންސާފުން 2000 ވަރަކަށް ޖާގަތަކުން އަދުލުއިންސާފުން ތަރައްގީކުރުމުގައި އެބަވޭ. އަދި ބަޖެޓުގެ ގޮތުގަބޫލުކުރެ 1200 ވަރަކަށް ބަޖެޓުގެ އަދުލުއިންސާފުން ތަރައްގީ، އިންސާފުގެ ކުރިއެރުމުގެ ޖުޑިޝަރީގެ ހިންގުމުގައި އެބަވޭ. އަދި ދަރިވަރުން ވެސް 500 ވަރަކަށް ދަރިވަރުން އަދުލުއިންސާފުން އެބަވޭ. އަދި ހަމަ މިގެ އިޖުރާއަތު އަދުލުއިންސާފުން ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ހިންގުމުގައި ޖުޑިޝަރީގެ ކުރިއެރުމުގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގައި ޖުޑިޝަރީއާއި ޖުޑިޝަލް ސަރވިސްތަކުން އަމާޒަށް ލިބިގެން ވެސް އަދުލުއިންސާފުން މަސައްކަތްކުރާ ހިދުމަތްތަކާ

ވަރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކެއް އެބަކުރަން. އަދި މި އަހަރުގެ މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަވޭ 550 ޗީފަރުންނަށް ޚިދުމަތު ހިންގިފައި. އަދި 1099 ބެނިފިޝަރީން ޕާރޓިސިޕެންޓުންނަށް ޚިދުމަތު ހިންގިފައި. އަދި 101 ދަރިވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އަހުލުވެރިކުރުމުގެ ޚިދުމަތު ހިންގިފައި މި ވަނީ. ދުނިޔެ ހަމަ ދުނިޔެ އަޅުގަނޑު ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ކުރިއަށް އޮތް ޚިދުމަތު، މަސައްކަތްތަކާ ބެހޭގޮތުން އެކުލަވާލެވިފައި ހުރި ޕްރޮގްރާމް ދެ ޚިދުމަތް ތަރިކައަކަށް ޕްރޮގްރާމްގެ ތެރޭގައި ސަލާމަތްތަކަށް އިންޖީނިޔަރިން ބެލެހެއްޓުން ގޮތުގައި ބަލައި މި ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކެއް. އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ތެރޭގައި އެބައުޅޭ ވަރަށް ގިނަގުނަ މަސައްކަތްތަކާއި ތަރައްޤީވެފައި. ވަކިން ހާއްސަކޮށް އިންސަރިވިސް ޗީފަރުންނަށް ދެވޭގޮތްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާ ތަރުތީބު ޚިދުމަތްތަކާއި އެބައުޅޭ. އެހެންވީމާ، އާދެ ތަޖުރިބާތަކާއި ހަމަ ސާފުކޮށްދެއްވި އަނެއްހެން ތަރައްޤީގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްތޯ ކުރިއަށްގެންދަވާތީ. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ އެޖުކޭޝަން އަޙްމަދު މުބާރަކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ހަމަ ނިންމައިލުމުން އެއް ކަމެއް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން. ދެން ބޭރަށް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މުޅިއަށް ވެސް މި ފާހަގަކުރައްވި، ދަރިވަރުންނަށް ލޯންޖެހޭ އިނާޔަތްތަކާއި، ދެން މިގޮތަށް ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރިން ޕެރަޑައިސްއާއި މިކަހަލަ ލޯޖިކަލް އިންޓަރވެންޝަންތަކުގެ. މި ޕެންޝަނުގައި މިހިރަ ހަމަ ގޮތުގަނޑެއްކަން ބަލަންޖެހޭ އެއްވެސް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަންގެ ލޯންޖެހޭގެ ދަރުގައި ހުރި ކަންތައްތަކާއި ނުނުކަން ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މެންބަރުންނަށް. އެހެންނަމަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު މި ދެނީ ހުސައިން ޒިޔާދު، ވައިސް ޗެއަރ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ވައިސް ޗެއަރ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ހަމަ ވަރަށް ސާފު މި ވިދާޅުވިން މިގޮތަށް ބޭރަށް މި އެކީ އިނގިރޭސިބާ ބަޔާންކުރަން. ދެން ތަރައްޤީ، މި އިނގިރޭސިބަހާ ބަޔާންކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ޕެންޝަނުގައި ވަކި ހިސާބަކަށް ދާ އިރު، ދެން ހަމަގައިމުވެސް ފުރިހަން މި އަހަރު ޝަރުޠެއް ތަކުރާގައި އެބަ އޮތް އެ ވަރަކަށް ކަންމުވެސް ވަރަކަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަޅުގަނޑުގެ ސިޔާސީ، މި ދެން މިގެ ތަފްސީލަކަށް އަޅުގަނޑު ނުވެއް ދަން. 2023 ވަނަ

އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި މި ބާރުވެރިންނާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަނބިކަބަލުންނާ ހާދުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ނުދެން. އެހެންނަމަވެސް، ކުށްޖެހުމުގެ އަނބިކަނބަލުން. ދަރުވުން ވާހަކައެއްގެ ބޭރުއިން އެދިރިގެން އަދި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެބަ އޮތް ރާއްޖޭގެ 4 ސަރަހައްދެއްގައި ސުވާލެއް ގެނެވުނުކުރިވި، އެ ސުވާލުތަކުގެ ހޯއްސަ އެމީހަކު ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކާއި، ނުކުރެވުނުތަކަށް ކުންނަ ފަރާތްތަކުން ކިޔަވައިދިނުމާއި، ބޭނުންވާ އެހެނިހެން ތަމްރީނުތައް ލިބެން މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާ އެކުލަވާލެވޭ. އަދި އެ ދިރާސާކުރާ ބޭނުން އެއްވެސް، އެކަމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ. އަދި ރިޕޯޓުގައި ކުރީގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި މި ސިޔާސަތުގެ ބޭރުން، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުގެ ބޭރުން މިކަން ހިނގައި އިދާރީ ފެނުނު ކަމެއްގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ނިންމުމުގެ އެ އަންނަ ބައެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ސްކޫލުގެ 4 ސަރަހައްދެއްގައި ސުވާލުތަކެއް ގެނެވުނީ، މި ކަމަށް މަސައްކަތްތަކެއް ނުވަތަ މިކަމަށް މަޝްވަރާއެއް އެއްވެސް ޖަވާބު މަސައްކަތެއް އެބަ ކުރަނީ؟ ނޫނީއްޔާ މިއީ ރިޔާސީ ވެއްޓުމުގެ ބޭރުގައި، މިގޮތަށް ހިމެނުނު ކަމަށް ޖުޑިޝަލްގައި މި ބޭނުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުން މިހާރު މިހާރުގެ އަންނަ އިރު ކޮންމެވެސް މަސައްކަތެއް މި ކަމާ ގުޅިގެން ކުރެވިފައި އޮންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފެންނާތީ ހަމަ އަހައިލީ.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯ އެޖުކޭޝަން އަބްދުލް މުޙައްމަދު ވަޙީދުއްލާހު:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. މި ޖުޑިޝަލްގައި ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީ ފުރުޞަތުގައި މި ޢާލީ، އެ ބާރުވެރިން، އެ ބައްދަލުކުރުމުގެ ބާރުވެރިން އެ ކަމަށް ޖަވާ އެކުލި ފަރާ ދަރުމަ ފުރަސަތަކަށް. އެގޮތަށް ޖަވާ އެކުލިކަމުގައި ވިސްނުމެވެސް، އެ ބައްދަލުކުރުމުގެ ބެލެނިވެރިންނަކާއި، ޖަވާ އެކުލިކަމުގައި ވިސްނުމެވެސް އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފުރަދުކުރިން މެދުކަމަށް އިންޓަރވެންޝަނަށް ސުވާލުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. ހެއްސަ ގޮތްގައި މެދުކަމަށް އިންޓަރވެންޝަނަށް އެއްވެސް ދަރިވަރުންތަކަކަށް ދިނުމަކީ ބައިނަލްއަގްވާމީ ބެސްޓް ޕްރެކްޓިސްތަކާއި ތެރޭގައި ވެސް މަޤާ ވެސް ކަމެއް. އެ ކަމެއް އެކަށީގެންވާ އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލުގެ ތެރެއިން ނިންމައިލެވޭނީ އަދި ބެލެނިވެރިންނަކާއި އެކަށީގެން ޖަވާބުދާރީކަމުގައި ވިސްނާ. ދެން އެއް ޕްރިންސިޕަލް، ސުވާލުތަކުގެ ވަކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ގޮތުގެ ސުވާލުތަކުގެ ތެރެއިން ހެއްސަކަށް ހެއްސަކަނގެ އެހެން ބޭނުންވާ ކުރިން މި އެހީތެރިކަން ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ ކަމަށްވާ ބަހައްޓައި. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ޕްރިންސިޕަލްގެ ތެރޭގައި ވެސް އެބަ ގެންގުޅެން ސަރަހައްދީ ލެވެލްއެއްގައި، ހެއްސަކަށް އަންގައިދޭކަމުގެ ލެވެލްގައި ވެސް ކުރެއްވުމެއް އިންކްލޫސިވް ނުވަތަ ޝާމިލު ހަމަޖެހޭ ގޮތަށް. މިސާލަކަށް ބަލައިލާއިރު އަންގައިދޭ ހުރި ބޭފުޅު އެއް ދެތިން ސުވާލުތަކުން ދެންހުރި

ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ޗީފްޖަސްޓިސްއާއި އެ ކޯޓުގައި ޝާމިލުވާ ތަޖުރިބާ ޢުރޫޟުކުރި ބޭފުޅުންނަށް ބައެއް ކަރަދާ އަރިހަށް ޢުރޫޟުކުރުމުގެ، މިކަހަލަ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ވިސްނުމުގެ ތެރެއިން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ގޮތަކަށް މި ޚިދުމަތް އެންމެ ރަނގަޅަށް ދެވޭނެ ގޮތްތަކާ އަދިގިނަމީހުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން އެބަ ގެންދަން. ކޯޓުން އެއްކަލަ އަތޮޅުތަކުގައި ނަމަވެސް ކޯޓުތަކުވެސް އެއް ހަމަކުން، ޝާމިލު ހަމަކުން، އިންސާފުވާ ހަމަކުން އެ ހުދަބަހިސާބުން ވެސް ބޭނުންވާ އިރުޝާދުދޭން ޖުޑީޝަލްއޮފިސަރުންނާއި، އަދި، ދަރިވަރުންނަށް ދައުވާ ބަޔާނުގެ ޖުޑީޝަލް ތަފާސް ކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓުތަކުގެ މަސައްކަތް އަވަސް ކުރަން. އެހެންވީ ނަމަ އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ވަޒީފާގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވައިދެއްވުން:

އަދާލަތުގެ ފަރާތުން ވިދާޅުވެ، އަނެއްކާވެސް 4 ވަނަ ނަމްބަރު ކަމުގައި ބުނެފައިވާ ޢަދުލުއިންސާފު ދޭންޖެހޭ މަރުޙަލާ، ކުށުގެ ޝަރީޢަތުގައި އަދި އެނޫން ކޯޓުތަކުގެ މަރުޙަލާތައް އެހާމަ ފުރިހަމަ ނޫނެވެ. ކޯޓުތަކުގެ ކަންކަން އެކި ފަރާތްތަކުން ފެނިދާ ގޮތަށް ކުރިއަށްދާނެ ގޮތް ރާވަމުން ދާ ކަމަށް ވިދާޅުވި. އަދި 4 ވަނަ ނަމްބަރު ގެ ނިޒާމް ހުރިގޮތުގެ ބޭނުމެއް ނެތީ، ކަމަކީ ކޯޓުތަކުގެ މުޤައްރިރުންގެ ފަރާތުން 4 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ޢަދުލުއިންސާފު ހޯދުން ކަމުގައި ވިދާޅުވިއެވެ. އެހެން ކޯޓުތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކަންކަން ރާވާނީ ކިހިނެއް ހުރިގޮތުން ކަމަށްވެސް ވިދާޅުވިއެވެ. ފަހުން ޢަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމު ކޯޓުތަކުގައި ހިނގަމުންދާ ގޮތުގެ މަސައްކަތް 4 ވަނަ ބާބުގެ މަޝްވަރާ ރާއްޖޭގެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ ހަމަހަމަ ކަމާއި ފުރިހަމަ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ސަބަބުން ހަމަ ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ސަރަހައްދުގައި؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ ހޯމް އެފެއާޒް އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދައްކަވައިދެއްވުން:

އަދާލަތުގެ 4 ވަނަ ނަމްބަރުގެ ޝަރީޢަތުގައި ބައިވެރިވުމަށް ދެވޭ ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅައިދެވޭނެ. ހާލަތުގައި ސިޔާސީ ކަންކަމުގެ ހަމަތަކުން ބެލުމުގެ ގޮތުން އެއްކޮށް ޢަމަލުކުރަން ކޯޓުތަކުގެ ފަރާތުން މިފަދަ މައްސަލަތައް ބައްލަވާ ގޮތަކީ ކޮބައިކަން ސާފުވެ. އެ ކޯޓުތަކުގައި ހުރި ނިޒާމު ރާވާލުމުގެ ގޮތުން ޢަދުލުއިންސާފުގެ ނިޒާމާއި ހިންގުން ގުޅިގެން ހިނގާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހަމަ ކަންކަން ބެލުމަށް އެ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި، އަދާލަތުގެ ފަރާތުން އެއްބަސް ވެ، އަދި 4 ވަނަ ނަމްބަރުގެ ދަށުން ހަމަ ސަރަހައްދުގެ ބާވަތުގެ ޢަދުލުއިންސާފުގެ ދާއިރާގެ މަސައްކަތް ދިމާވާ ހާލަތުގައި ކޯޓުތަކުގެ ބަޔާން ދިނުން ހިމެނިގެން ހުރި ސަބަބުން އަދާލަތު ފަރާތުން މަސައްކަތެއް ހިންގަމުން ދިޔައީ، ޢަދުލުއިންސާފު 4 ވަނަ ބާބު؛ އެނގޭ ގޮތުން ވާހަކަ ދައްކަމުން ފަރާތްތަކުގެ ހިއްސާ ދައްކާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ސިޔާސަތު ހުށަހަޅާ. އެ ހަމަތަކުގެ ސަރަހައްދުގެ ކަންކަން ޢަދުލުއިންސާފުގެ ބައި ބަލަމުން ދާނެ ސަރަހައްދު ގޮތުން ކޯޓުތަކާ މަސައްކަތް ކުރަން ހިފެހެއްޓުން.

ކަނޑައެޅިގެން ސަރަހައްދުތަކެއްގައި ތަރައްޤީކޮށް ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ކަންތައްތައް ކުރިއަށްގެންދަވާނީ އެ ކަމަށް ގުޅުންހުރި އެ މުންޓޭޖު އޮތް ވުޒާރާގެ ދަށުން އެ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުގައި އޮތް ކަމެއް ނުންވީމަ، ސުވާލުތަކުގެ ތަފާސް އެއްގޮތަކަށް ވެސް މުޅިކަމަށް އިންޓަރވެންޝަންތަކެއް ނުދާނެ. އެކަމަކު މިގޮތަށް ތަފުސީލު ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ ބަޔާއި، ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުރިއަރާ ތަފުސީލު ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ބަޔާއި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށްދޭން ބަޔާއި އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތުގައި މި ކަމާ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރެވުމުންދާނަން. ދެން އަޅުގަނޑު ޖެ ރ. ވަޒީރާއަށް ވެސް ޝުކުރުއަދާ ކުރަން އިންތިޤާލީ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސިޔާސަތުގައި ހާއްސަކޮށް މިކަން ކުރިއަށް މި ގެންދާ ގޮތް ކުރެވޭނެ ހަމަ ދަންނަވައިލަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ އެޖުކޭޝަން އާއިޝަތު ވަޙީދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ. އަޅުގަނޑު އާއިޝަތު ވަޙީދާ. މިވަގުތު ޤާނޫނުގޮތުން އެކު އިންތިޚާބުވެ އެޖުކޭޝަނުގެ ވަޒީރާއާއި ގޮތުން މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ދެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކުލަވައިލެވިފައި އެބަ އޮތް އެޖުކޭޝަނަލް އެކްޓެއް. އެކްޓުގައި ބުނާގޮތުން ފުރަތަމަ ކޮންމެ ކުއްޖަކު ހަމަހަމަ ފުރުޞަތުތަކެއް ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުން ވެސް ލިބެން ޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު؛ އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތުގައި އޮންނަ ގޮތުން ހުރިހާ ކުދިންނަށް ހަމަހަމަ ފުރުޞަތުތަކެއް އެ ކުއްޖަކު ބޭނުންވާ ސްކޫލުތަކުން ޕްރޮވައިޑްކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ސްކޫލަކީ މި ކުދިން ދަރިވަރުންނަށް ކަށަވަރުކޮށް ގޮތަށް، އެ ފުރުޞަތު ލިބޭ ފަދަ ސްކޫލަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހަދަންޖެހޭ ގޮތުން ބާރުއަޅަން ފުރިހަމަކުރަން. ނުހިނގާނެ އެޖުކޭޝަނަލް އެކްޓު ބުނާ ގޮތުން ފުރިހަމަކުރަން. އެހެންވީމާ، ގޮއްސަ ވަކި، ގޮއްސަ އުޅޭ ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ކިޔަވައިދޭ ސުވާލުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރު ނިމިދާނަން. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިން ސުވާލުތަކާ ގޮއްސަ އުޅޭ ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ސުވާލުތަކެއް. އެހެންވީމާ، އެ ކުރިން ސުވާލުތަކުގެ ތަފާސް އަދަދު އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ބައެއް ސުވާލުތައް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގޮތުގައި ތަފާސް މި ކުރަނީ އެ ސުވާލުތަކުގެ ކައިރިން ދެން ހުރި ސުވާލުތަކަށް އެ ޒިންމާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން ބަލައި. އެހެންވީމާ، މި ވަކި ސަރުކާރުތަކެއް މި ބަދަލުކުރުވީމަ ޕީސީބީއެސްގެ އެ ކުރިއަށް ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން އެ ސުވާލުތަކުން އެ ބަޔާންވާ ސަބްޖެކްޓް ޕްރޮޖެކްޓުތަކު ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެ އިންޑިޕެންޑެންޓް ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރަމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ޗެއާޕާސަން ހަރަކާތްތެރިވުން ބޭނުންވޭ.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖުޑިޝަލް ލިބިގެން އޮތީމަ. ފަހަރެއްގައި ވެސް އެހެން ގޮތަކަށް މާނަ ނުނަންގަވާތީ. ޖުޑިޝަރީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޝަން މި ބަލައި ދިރާސާކޮށްގެން މިއަށް ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ މި ޖުޑިޝަލް ހުރަހެއް ފުރާޅަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ސުވާލު ރަސްމީކޮށް ގިނައިން އެ ކުރުމީ. ފަހަރެއްގައި ވެސް އެހެން ނިޔަތެއް އޮވެގެންނެއް ނޫން. އެހެންވީމަ، ކުރީކަން ބުނަމި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މި ސުވާލުތަކު މި ޢިޢުލާނުކުރުވުނަސް، މި ވަގުތަށް މި ސުވާލުތަކާ ތަންދޫކުރާ ސުވާލުތަކަށް ނުނު ދީ ދަންނަވަން. ދެއްތޯ؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނޫން، އެހެންއޮތުން އަޅުގަނޑުމެން. އަޅުގަނޑުމެން މި ދެންނެވި 4 ސަބަބަށްޓަކައި ފުރާނަން އަޅުގަނޑުމެން ތަޢާރަފު ދިނުމުގައި އަޑުއެހުމުގެ ތަރުތީބުގައި ސަރަޙައްދީ ޚާޞްޞަގައި މަސައްކަތްތަށް ކުރަމުން ގެންދާން އެ ސުވާލަށް އެބަ އޮތް. އެހެންކަމަށް މި ސުވާލުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި އެބަ އޮތް ދި ފުޅާކުރަނީ މެންބަރުންގެ ދައުރުތަކުގެ އޮތް ކަންތައްތަކުގެ، ދެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ޢަމަލުކުރަނީ ނުހަމަ މުޤާބިލް ހިންގަމުންދާ ސަރަޙައްދުގައި މި ގޮތަށް ތަރުތީބުން ގެންދިއުމުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް އަޅާލުން ދޭކަށް. އެ ކަމަކީ އެއީ ފުރަތަމަގައި ބަލައިލި މުޅި ރާއްޖޭގެ ދަށުން ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ ވެސް މީގެ ތެރޭގައި، ހުއްޓުމުގައި ތަރުތީބަކީ ކަންތައްތަކުގައި ޢާއްމު ސަރަޙައްދުގައި ވެސް ހިނގައިދާން. ނުނިމޭނެ އަދި ކަމާ ގުޅުންހުރި އެހެން އިންތިޚާބު ތަރުތީބު ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ވެސް ހުށަހެޅުން މިހެން އަދި ސުވާލުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި ރާއްޖެ. އެހެންވީމާ، މި ސުވާލުތަކުގެ ތަރުތީބުގައި މި ރާއްޖެ ތަޢާރުފު ދިނުމަށް ގުޅޭ ކޮމިޝަނުން ޖުޑީޝަރީއާ ހިނގާ ސުވާލުތަކަށް. އަދި އެ ސަރަޙައްދު ތެރެއިން ގެންދިއުމުގައި މިހެން ދަތިތަކަށް ފުރުސަތު ލިބޭނެ ތަރުތީބުގެ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ މަސައްކަތްކުރަމުން ތަޢާރަފުކުރަމުން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރިވާން ނުހަމަ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުންގެ ނުކުތާ ގުޅުވާ ދުވަސްތަކުން އިއްޔެތެރޭގެ މެންބަރު ދިރުން އެއްސެލްޖަހަފަ، ވަރަށް ދަތިވާން އަޅުގަނޑަށް ޢަމަލެއް ދެނީ. އެހެންވީމާ، ތަރުތީބާ ގުޅޭ ކަންތައްތަކާއި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގާ އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުންގައި އެކީ އަދި ދުވަހުގެ ބަސްވެ ޖުޑިޝަރީ ބަސްގައި ވެސް އެއީ ސަރަޙައްދުގެ ތަރުތީބު ހިނގާ ކަންތައްތަކާއި ނޫން. އެ ކަންތައްތަކާ އެކަމަށް ޚާއްސަ ސިޔާސީ ޚިދުމަތްތަށް މަޤާމުޖެހޭގެ ތަރުތީބު ކުރިއަށްގެންދާ ކަންތައްތަކެއްގެ އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ މެންޑޭޓުގައި އޮތް ވަރަށް. ރާއްޖޭގެ 4 ސަރަހައްދުގައި ސްކޫލްތަކެއް ޚާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ކިޔަވައިދިނުމަށް އެޅުމަށް ސިޔާސަތެއް އެބަ އޮތް އިޖުރާއަތުކުރައްވާފައި. 4 ސަރަހައްދުގައި ސްކޫލްތަކެއް އަޅަން ކިޔަވައިދިނުމަށް އެބަ އޮތް ސިޔާސަތެއް، މި ޕްރޮޖެކްޓުގައި ބުނާ ގޮތް، އިޖުރާއަތުކުރައްވާފައި. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ އެ ސިޔާސަތު އެއަށްވުރެ، މިހާރު ވެސް ކުރިއަށްގެންދަނީތޯއާ؟ ނޫނިއްޔާ މި ސިޔާސަތުގެ ބަދަލުގައި އެހެން ސިޔާސަތަކާ މި ގެންދަނީ. މި ޑެޑިކޭޓް ބައި ބާއްވާފައި ހަވާލުކުރަނީ ކޯޑިނޭޓަރަކާ އެކަނި. 4 ސްކޫލްތަކުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. 4 ސްކޫލު އެޅުމުގެ ވިސްނުން ސަރުކާރުގެ އެބަ އޮތްހެއްޔޯ؟ ނޫނިއްޔާ މިއީ އެއަށްވުރެ ރަނގަޅުކުރަނީތޯއާ؟ ޕްރީސްކޫލްގައި މި 4 ސްކޫލު އަހަރަކު ސިޔާސަތު އެއީ. އިޢުލާން ވެސް ކުރި. އެކަން ކުރަމުންދާނީ ކޮންއިރަކު؟ 4 ސްކޫލްގެ ވާހަކަ. ވަރަށް ދިގުވެއްޖެ. މާފުކުރޭ އާދެން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ އެޑިއުކޭޝަން އަހްމަދު މުހައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ދަންނަވައިފިން، ދެންމެ ޖެހި. ވަކިޔާ ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިދީ އިންކްލޫސިވް ސިޔާސަތެއް މިހާރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޚާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ވަކި ސްކޫލްތަކެއް ގާއިމުކުރުމެއް ނޫން. ރާއްޖޭގައި މި ހުރި ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް ޚާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ކިޔަވައިދިނުމުގެ ކަންތައްތައް ގަވަރމަންޓުން އޮތީ ސިޔާސަތެއް. އެހެންވީމާ، އެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ބޮޑަށް މި ގެންގުޅެނީ މައިންސްޓްރީމް ކުލާސްތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް އަދި މައިންސްޓްރީމްކޮށް ވެސް ކުދިންނަށް ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ސިޔާސަތު. ދެން މީގެ ވަރަށް ޚާއްސަ އެހީތެރިކަން، ވަރަށް ސިވިއަރ ސްޕެޝަލް ނީޑްސްތަކުގައި މީބަޔަކު ކުދިން. އެ ކުދިންނަށް އެބަދޭ މި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްކޫލްތަކުގެ ތެރޭގައި ވަކިން ޚާއްސަކޮށް ހުންނަ ސްޕެޝަލްކްލާސްތަކާއި. އެ ކުދިންނަށް ދަންނަވާ ވަން ޓު ވަން ސަޕޯޓް، އެއް ކުއްޖަކާ އެއް ޓީޗަރަކު ހުރެގެން ކިޔަވައިދިނުމާއި، މިހެން ހުރި ކަންތައްތައް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، ވަކި ސްކޫލްތަކެއްގެ ވާހަކައެއް އެއީ އެގޮތުން އޮތް ކަމެއް ވެސް ނޫން. މިގައި، ދެން ޕްރީސްކޫލްގައި ފާހަގަކުރެވުނީ މި އޮތީ ގާއިމުކުރެވޭ. އެކަކަށް ގޮތަކަށް ދެއްކޭ ޢިބާރާތް. އަނެއްކާ ސްކޫލްތަކުގައި އެގޮތަށް ވަކިން އޮތުމުގެ ވާހަކައެއް އެއްވެސް ދިމާއެއްގައި އެންމެން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުވާ ނުކުތާތަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަމީމަށް.

މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ސްޕީޗް. 2022ގައި އަޅުގަނޑާއި، ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި ކުއްޖެއްގެ މަންމަ ވަރަށް އަސަރާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑާ އެބަ އައީ ވާހަކަދައްކަމުން ކިޔައިދިނީއެވެ. މިވާ ގޮތަކީ އެ ދަރިފުޅު، ދެން ސްކޫލުގެ ނަން އަޅުގަނޑު މި ބުނަނީ ނުބުނި ކަމަށް ވިއަސް، އެ ސްކޫލަށް އެ ދަރިފުޅު ކިޔަވަން ދިޔައިމަ ސްކޫލުގެ ޕްރިންސިޕަލް ބޭފުޅުންނާއި، މިފަދަ ނާދިރު ވަރަށް ގިނަ ކަންކަމެއް ކުރިޔަށް ގެނދިޔުމުގައި އުނދަގޫ. ދެން ދެންމެއަކު ހަމަ ސްޕީޗް ފާހަގަކުރައްވައިފި ޗެލެންޖަސް ފިލުވުމުގެ ދަތިތަކުން. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ 2022ގައި ހިނގާފައި އެކަމު މައްސަލައެއް. މިއީ 2025. އެހެންވީމާ، މިހާ ދުވަސްވާއިރުގައި ވެސް މި ކަންކަން މިނިސްޓްރީއަށް އެނގިވަޑައިގެންނެވިތާ؟ ތަންތަނުގައި ތިބޭ ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނާއި މާލޭގައި ތިބޭ ކުދިންނާ ބަލަހައްޓުމުގެ އިންތިޒާމު؟ ހަމަ އެއް މައްސަލައެއް މިއީ؟ ޕްރޮގްރެސްއެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުގެ ކަންކަން ހިނގަމުން އަދި ޕްރޮގްރާމްތައް ސްކޫލްތަކަށް ޝަކުވާ ވެސް ކޮންފަރ ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޤަވާޢިދު ފިޔަވަޅެއް ނާޅާ. އަދި ހުރި ޕްރިންސިޕަލް ވެސް އިހުމާލުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭ. މިހެން އަޅުގަނޑަށް އެބަހުރި ވިސް ތަރަށް މި ކަންކަމެއް އަޅުގަނޑާ ހަމައަށް އައިސްފައި. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަށް، ދެންމެ ސްޕީޗް ވެސް ފާހަގަކުރެއްވިފައިވާ ޗެލެންޖަސް މި އާދޭ ހުރިހާ ދުވަސްވާ އިދާރާ ހުރިހާ މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ ވެސް ކަނޑައެޅިގެން ޗެލެންޖަސް ދަނޑުވެރިޔާ ބަޖެޓުގެ ޢަމަލީ ކަންކަން ނިމިފައިވާ. މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތް. އެއީ މިނިސްޓްރީގެ، މިހާ މި ކަންކަން ކުރަމުން ގެންދާ މިނިސްޓްރީއަށް މި ހުންނަނީ. އަދި މި ދެންނެވި ބަޔަކު ގާނޫނީ ގޮތުން ކުރެވޭނެ ކަމެއް މިނިސްޓްރީ ބަލަހައްޓަން މިހާރު ހުރި އެކަން ކުރަމުންދާތާ؟ ކޯއްޗެއް މި ބަޖެޓުން މިއަދު ބަހައްޓާ ގެންގުޅެން ކުރަން މަސައްކަތްތަކަށް؟ ތިޔަ މި ކަމަށް ބަހައްޓާ ގެންދަވަނީ ކޮން ޢިމާރާތެއް؟ ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޕީޗް ތެރަޕީ އެޖުކޭޝަން އަދުލު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ކުރެއްވި ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވޭ، އެކި ތަންތަނުގައި އެކި ކޮންޓްރޯލްވެސްޓްތަކުގައި ހުރި ޗެލެންޖްސްއަށް ވަރަށް ގިނަ ގޮތްގޮތުން އެބަ ބެލޭތޯ؟ މުދައްރިސުން ތިބުމުގައި ވެސް އެކި ސްކޫލްތަކުގައި، އެކި ތަންތަނުގައި ހަމަ ގިނަ ތަފާތު ކަންކަމެއް މި އެބަ. އަޅުގަނޑުމެން އެ

ހާޒިރުވަކަން ނަމަ ކޮބިރުކުރުމަށް ބަލައި އެ ރަށްރަށުން މުދަރިސުން ނުލިބިއްޖެ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އަދި ރާއްޖެއިން ބޭރުން ވެސް މުދައްރިސުން ގެނެސްގެން ދަރިވަރުންނަށް ފުރުޞަތުދޭންޖެހޭ ތަޢުލީމު ފުރުޞަތުދިނުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެވުމުން މި ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަތޮޅުތަކުން ޝަހާދަތުގެ ވަގުތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފުރަގަސްކުރި ނަމަ ދިވެހިންގެ ވާހަކަ އިންޑިއާ. އަތޮޅުތަކުން ދިވެހިން އެބަޖެހޭ އަދިވެސް އިތުރަށް ތަމްރީނުވާން. މީގެ ކުރީގައި ނުކުތާވަރަން މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމަށް ބަލައި، ހާއްސަކޮށް އަތޮޅު މި ދާއިރާއަށް ޖޮއިންކުރާ މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމަށް ބަލައި މީގެ ކުރީގެ މި ދައުރު އަހަރުތަކުގައި ނުކުތުވާ ވަރަށް އަތޮޅުތަކުން މިހާރު މަސައްކަތްތަކަށް ފުރުޞަތުގެން މި ދަނީ. އަދި ހާއްސަކޮށް ކަރިކިއުލަމްގައިވާ މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ގޮތުން ފުރުޞަތުތަކުގެ ބޮޑުވެން ވެސް އަތޮޅުތަކުން މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ މަސައްކަތަށް އެކި ބައިބަޔަށް ހާމަވެ އެބަ ހުރޭ. އެގޮތުން އަތޮޅުތަކުން ކުރިއަށް މި އޮތް މަސައްކަތާ ދުވަހުގެ ތަމްރީނުގައި އައި.ޓީ.އެމް.އާއި ވިޔާ ކޮލެޖު އެއްކޮށް ވެސް އެބަ ފެށޭން، އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ ޑިޕްލޮމާ ކޯހެއް ފުރިހަމަކޮށްގެން، ހަމަ އަދި ފުރިހަމަކޮށްގެން އެ ކޯސް ހިންގަން ފެށޭން. އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ ޑިޕްލޮމާއެއް. އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ ޑިޕްލޮމާ ވެސް އަތޮޅުތަކުން ހިންގަން ނިންމާ ސަބަބަކީ، ރަށްތަކުގައި މިހާރު މި އޮތް ޝަހާދަތަށް އަވަސް ބައެއްގައި އަތޮޅުތަކުން ގެނެވޭތީ އެއް އަހަރު ދުވަހުގެ މަސައްކަތާ އެއްކޮށް ވެސް ޓީޗަރުންނާއި ނުލިބޭން. މި ވަގުތު އަތޮޅުތަކުން ބޭނުންވާ ރަށްރަށުގައި އެކަށީގެން އަދި ނަރުސް މުދައްރިސުން ދިރާސާކުރައި ނޑް، އޯލެވެލް ނުވަތަ އޭލެވެލް ސިނގާފޫރު ހުރި ކުދިން ނަމަ ކުދިން ވެސް ވަގުތީ ޓީޗަރުންގެ ގޮތުގައި ނަގަން. އެދި އެކަލަވަ ދަރިވަރުންނަށް ޓީޗަރުންނަށް ތަޢުލީމީ ފުރުޞަތުދިނުމަށް ބަލައި. އެހެންވީމާ، އެކަމަކާ ހަވާލުވެފައިވާ އަތޮޅުތަކުން ދާއިރާ ގޮސްޖެހުމުގައި އެބަހުރި. ކަނަގަވަތް ޕްރޮގްރާމްތަކުން، އެކަމު ކަނަގަވަތް ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމް ނިމުނީ އަތޮޅުތަކުން އެ ކުރިއަށްދަން ތަޢުލީމީ ކަރުތަމަރުތަކުރާ ބަލައި މަސައްކަތް ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ އެހެނިހެން ދާއިރާތަކުން އެހެން ތަޢުލީމުވެރި ދިގު ޕްރޮގްރާމް ޑިޕްލޮމާކުރެވޭ ހަމަ އެބަ އޮތް. އެ ޓީޗަރުން އެބަ އޮތް. އަތޮޅުތައް ނަމަ ކުރީން ވެސްގި ފުރަގަސްކުރި އެކަން. އެހެންވިޔާ، ވަރަށް ދިގު ތަޖުރިބާ؛ އަތޮޅުތަކުގެ މީގެ ކުރީން މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގެ ހާއްސަކޮށް ވެސް އުޅެވި ކުރި މިހަކަން ވެސް ވާހި މީގެ ހިސާބުން އަތޮޅުތަކަން އެބަ އިނގޭ މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމަށް އަތޮޅުތަކުން ކުރެވިއްޖެ ކުރިން ނަންނަމަކަށް. އަދި ސަރުކާރުތަކުން މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގައި ފުރަކަން އަހަރު އެހާބޮޑަށް ސަރުކާރުތަކުން ނުވެދޭ ސަބަބުން އެންމެ ރަނގަޅަށް، އެންމެ، އަތޮޅުތަކުގެ މޫނު ސިޓީތަކުން ބޭނުންވާ ވަރަށް މުދައްރިސުން ތަމްރީނުކުރުމުގައި އޮތް ބޮޑުކަން. ދެން އަތޮޅުތަކުގެ ނަމަ މުދައްރިސުންގެ ޑިމާންޑުގައި މި ކުރިޔާ؛ ވަރަށް ބައިވަރު ކަންކަން

އެބަހުރި އާދައި ދެއްކި އަޅުގަނޑުވެސް ވިސްނަންޖެހޭ. އެހެންވެ ހަމަ ކުރިކޮށްލާފާނަން އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ރިވެތި ޖައްސާ ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވައިލީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކަ.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަންގެ ޖެންޑަރ ގޮތްދަވާ ފިލްމަތު އެއްޗަށް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ ސްޕީކަރ. ޝުކުރިއްޔާ މެންބަރު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރި އެއްޗަކީ، ޖެންޑަރ ގޮތްދަވާ، މިނިސްޓަރ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަން އިނގޭތޯ. ކުރިން ފާހަގަކުރެއްވި ޕޮލިސީގެ ގޮތުން ބަދަލުކުރުންބޭނުމާއި، މިކަމަކީ ކަންބޮޑުވާގޮ ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ޝަކުވާ އާދޭ އިނގޭތޯ. ޝަކުވާ އައިމަ ހަމަ ކޮންމެ ޝަކުވާއެއް އަޅުގަނޑުމެން ވަކިވަކިން ބަލަން އިނގޭތޯ. ބަލާފައި، ދެން މިކަހަލަ ކަންބޮއްބޮޑުގައި ހުށަހާ ދެއްކި ޒިން ގޮތުގެ ބަލަން ޖެހޭ ދެއްކި؟ ކުއްޖާގެ ގޮތުގައި ބެލެނިވެރިޔާ ގޮތުގައި ސުކޫލު ގޮތުގެ ދެއްކި. އެހެންވީމާ، ބަލާފައި، ކޮންމެ ހަމަ ކޮސްއެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަކިން ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ޝަކުވާއެއް އަޅުއްސިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ދުވަސް ނުހެއްޓޭނެވަން. ދެން ހަމަ ކުއްޖާގެ މަސްއޫލަތު ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އިސްކަންދޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ކުއްޖާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ހަމަ ކޮންމެ އިންސާފުއަކު ކޮސްއެއްގައި ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން. ތެންކިއު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ އެޑިޔުކޭޝަން ޔާމިން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެން މި އަހަރު ފުރަތަން މި ދިރާ އަހަރުއްސުރެ އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ ރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ސްކޫލްތަކެއްގައި މަދުވެގެން އެއް ސްޓޭބިލައިޒްކުރެވޭ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަމުން. މި އަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ސްކޫލްތަކަށް ގެއްލުން ޒިންމާދާރުވުމުގެ އެއް ސްޓާފް ޓީޗަރުން ނުވަތަ ސްޓާފްގެ އަޅުގަނޑުމެންނާއި އެކަން އިންޝާއްލާހުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެންމެ ސްޓާފް ޓީޗަރުން ނުވަތަ ތަޖުރިބާ ވަޒީފާ ނުދެނެވެން. އެ ބާޒާރުން، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކޮށް އެ ޕޮސްޓް އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީ ތަރުތީބުން ހަމަ ސްކޫލްތަކުގައި ދަރުވިދުވަން ހަމަ ސްޓާފް ޓީޗަރު މުޅިން ފުރުންއާއެކު ނުނިމިއްޖާނޑު ފުރުޞަތުދީފައިވާގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކުރަމުން މި ދަނީ ސަބަބަކީ ގަވާއިދު ދެއްވަން. ދެން ބައެއްފަހަރު ހަމަ ކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން ދެވި ފޮނުވައިދިޔަ ވެސް އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުވެ އެ ޕޮސްޓުގައި ތަރުތީބުކުރެވިފައި. އެހެންވީމާ، ދެން ޕުރުން ވެސް އެންމެ ހަމަ އެ ސްޓާފްގެ ތަރުތީބުގެ ފުރުޞަތުގެ ސްކޫލްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިޔަށް ފޮރުވައިދިޔަ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ސަރުކާރުގައި ދިރާ އެ ކަމަކުން ތަރުޖަމާކުރެވިފައި ހުރި ސްޓާފް ތަރުތީބު

ނެތިއްޔާމު އެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ވަރަށް އުނދަގޫވާ އެ އިޢުލާނުކޮށްގެން ހުޅުވަން. އެހެންނަމަވެސް، ކޯންޓްރެކްޓަރ ނެގުމުގެ ހުއްދަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދެމު.

<u>މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޖެނެރަލް ޖުޑިޝަލް އަށާ ވެސް އަޅުގަނޑު ކުރި ސުވާލުގެ އަޅުގަނޑަށް ސާފުނުވާ ކަންތައްތަކެއް ހުރިމަ އެ ޕޮއިންޓުތައް ބަލަން. އަޅުގަނޑު ދެންނެވި އެއްޗަކީ، ދެންމެ ގަވާއިދުކުރައްވައިދިން މަޝްވަރާތަކާ އަންނަ ވާހަކަ. ތަޖްރިބާކުރުންތަކާ. އެއްވެސް ބުލީކުރުމަކަށް މިހާތަނަށް ޕްރޮސެސްއެއްގައި އެބަހުރިތޯ މި ބޭފުޅުން ބަލާފައި؟ އަޅުގަނޑުމެން މިހެން ދަންނަވަނީ ވަރަށް ކައިރިން، މިކަހަލަ ކޮމިޓީއަކާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރިން ބަލާފައި މި ހުރިހާ ކަމެއް އުނގެނުމަ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދައްކަނީ. އެ ކުއްޖާ ބުލީކުރަމުން އިންތިހާއަށް ސުކޫލުތަކުން ދަނީ. ތަޢުލީމީ އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގައި ހުރި. ނުވަތަ އެ މީހުން ހަދައިދީ މިހާރުން. ދެން އެކަމުގެ ނުކުތާތައް ކުއްޖަކަށް ވެސް އަދި އެ ވަރަށް އުނދަގޫ ބޮޑަށް އެ ކަންތައްތައް ތަޢުލީމީ ބުލީކުރުމުގެ ފަރާތުން، ބުލީކުރުމުގެ ފަރާތުން. އަދި އެ ޕްރިންސިޕަލް އިހުމާލުވުމަށް އަޅުގަނޑު މި ދަރިވަރު ކަސްޓަމައިޒްކޮށް އެބަ ހުރޭ އަހަރުން ކުއްޖާގެ މަންމަ މި ބުލީކުރުން ނުކުތާ އެހެން؛ އޭނާ އެ ބުލީކުރުން ނުކުތީ. ނުކުތުމުގެ ދުވަސްތަކުން ދުވަސް އެ ކިޔަވައިދޭ ބުލީކުރުން ނުކުތީ. އެހެންނަމަވެސް، ކުއްޖާގެ މަންމަ އެބަހުރި ބުނެފައި ޕްރިންސިޕަލް ކައިރީގައި މިހެން. ބޭނުމަ ޕްރިންސިޕަލް އެބަހުރި ޖަވާބުދީފައި މި ކަމުގައި އެންމެންނަށް. މި ކަމުގެ؛ އެހެންނޫނީ، މި ބާވަތުގެ ކަންތައް، މި ޝަކުވާ ވެސް އަޅުގަނޑަށް ގުޅުއްވާލެވިފައި މިނިސްޓްރީއާ ހަމައަށް ފޮނުވުނު. މިނިސްޓްރީން މި ކަންތައް ބެލުމުގެ މާނައަކީ ޕްރޮސީޖަރތަކާ ވެސް އިޖުރާއަތު މި އިޖުރާއަތު ފޮނުވާ. އެއްވެސް ސިޔާސަތެއްގައި އެބަހުރިތޯ މިހާތަނަށް ޕްރޮސީޖަރތަކާ މިއިން ކުއްޖަކަށް އިހުމާލުވި ފަރާތްތަކަށް؟

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޖުކޭޝަންގެ ޕްރިންސިޕަލް ފާތިމަތު ޒައިނާ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑަށް އިންޓަވިއުއަކު ކޯސްއެއް ވަކިން ހިއްސާކޮށްދެއްވިއްޔާމު އަޅުގަނޑު އެއީ ކޯސް ކާސްޑެއްތޯ ބަލައިލާފައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް، ވަކިން ފުރުން ވެސް އޭނާ އިނގޭތޯ އަޅުގަނޑާ ހިއްސާކޮށްދީފިއްޔާމު އަޅުގަނޑު ބަލައިލާފައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައިސްވެފައި އޮތް ކޯސް ފެށޭއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ ހުރި ފިކުރުތަކާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރާނަން އިނގޭތޯ. ދެން މިހާތަނަށް އެއްވެސް ވަރެއްގެ ބުލީކުރުމެއްގެ ކުރިމަތިލުން ކޮށްދީފައި އަނިޔާއެއް، ގޯނާއެއް، އެއްވެސް ކަހަލަ ނުރައްކާ އަސަރެއް

ކުރާ ކަމަކަށްވާނީ ނަމަ ހަމަ ވަގުތުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ފިޔަވަޅުއަޅަން އިނގޭތޯ. ފިޔަވަޅު އަޅާފައި ހުންނާނެ. ވަރަށް ބައިވަރު މީހުންނަށް ވެސް ހުންނާނެ، ޗީފްޖަޖުންނަށް ވެސް ހުންނާނެ ހަމަ ފިޔަވަޅު އަޅާފައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ޕްރޮސީޖަރެއް ހަމަ ޗިޓް ބޮޑެތިކަމުގެ ހަމަ މި ގެންދެވޭ އުކުޅަކީ ކަންތައްތަކުގައި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ އާޒިނަށް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ އާޒިން މަޙްމޫދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކޮންމެ އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލުކުރަން ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުރިންނަން ހިޔުމަންރައިޓްސް ގޮތުން ހަމަޖެއްސޭއިރުވާން ކަމަށް ރައީސް ޑރ. މުޢިއްޒު ވިދާޅުވި. އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ކޮމިޓްމަންޓް ފުރިހަމަ މިއީ. މިހާރު ހިމަނާ އަޅުގަނޑުގެ އެދިފައިން ހިއްސާކުރެވޭތޯ؟ ހިތަށް އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލު އަދިވެސް އެބަޖެހޭ އެހެންވީމާ މިއަދު؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ އެޑިއުކޭޝަން އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރި އެއް ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުނަރު އިދާރާ ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން އެބަ ތިބި ޓީޗަރުންގެ ހަމަ ގޮތުގެ ބަލަހައްޓަނީ ހަމަ ދަށުގެ ވެސް ދަރިވަރުން ބާކީ. އަޅުގަނޑުމެން ތަޢުލީމުގެ ހަމަގެ ކަނޑައަޅާ މި ކޮންޑިޝަނެއް އެ ކުއްޖަކު ހުރި ބަޔަކަށް އެ ދަރިވަރަކަށް ދޭންޖެހޭ ބައްޓަން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ މުދި ފުރުޞަތުދެވޭ ސިލެބަސްގެ ފެންވަރު ވެސް ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތެއް، ހަމަ ސަޕޯޓްކުރެވޭ ވެސް ދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ހަމަ ބޭނުންތަކާ ގުޅޭ ދަރިވަރުންނަށް ދަސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ތަރައްޤީކުރުމާ ބެހޭ ބަޔަކަށް ޑިޒައިން ކުރެވިފައިވާ. ދެން އަޅުގަނޑު ދެކެން ދިމާވާ ތަޢުލީމީ ދާއިރާއަކީ ދަރިވަރުން މި ފުރުޞަތުދެވިފައިވާ ކުރިއަރާ ހަމަ ސަބަބަށްޓަކައި ގޮތް ދަސްކުރުމެއް ލިބޭނެ.

އެހެންވީމާ، ބައެއް ސަޕޯޓްތަކުގައި މިވެނި ޗީފްޖަޖުންނަށް ބޭނުންވާ އިން-ސަރވިސް ސަޕޯޓިންގއާއި، މިހެން ހުރި ކަންތައްތައް ޚާއްޞަކުރުމުގައި އަދި ހާއްސަކޮށް އިހަވަންދިޔަކަށް ގައިޑްކުރުމުގައި މުދަލުތަކަށްވެސް، މި މަސައްކަތްތަކުގެ ބަލާއި އަޅުގަނޑުމެން އިންކްލޫސިވް ހަބް ސަޕޯޓްތަކުގެ ފާހަގަ މި ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އިންކްލޫސިވް ހަބް ސަޕޯޓްތަކުގެ ގޮތުގައި ބައެއް ސަޕޯޓްތަކެއް މިހާރު ވެސް

އަޅުގަނޑުމެން އެބަ މަސައްކަތް ކުރައިގެން އެބަ ގެންދަން. މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ފެންވަރަކާއި ސުވާލުތަކުގައި އެ ތަންތަނަށް ބޭނުންވާ ތިޔަސްޓަރާއި، އެކޮޅަށް ރިޕޯޓްތަކެއް ގެންދާން ސުވާލުތަކެއްގެ ގޮތުގައި އައިޓެމް ފައިލްކޮށްގެން މި ގެންދަނީ. އެކަމަކު އަދި ކޯޓަށް ޢާއްމުންގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮންމެވެސް ފަރަކަށް ހަމަ މުޅި ފޯމުކުރެވޭގޮތަށް ހުރިހާ އަދުލުއިންސާފުގެ ތަކަށްގައި ވެސް ކޮންމެވެސް އެއް ސުވާލެއް އެ އަދުލު ތަކުގައި ހުރި އެހެން ސުވާލުތަކަށް ހުށަހަޅާ ކޯޓުތަކަށް ގޮތްދުވެރިކަން ބަޔަކާއި ދެކޮޅުހެދުމަށް ސަރުކާރު ދިނުމުގެ ސަމާލުކަމާ ބޭނުއްވުމުގެ ގޮތުގައި އެ ސުވާލުއް އާންމުން. އެކަމަކު ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ސުވާލުއްގައި ފެށޭ ހަމަ ހުރިހާ އިދާރީ ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންނަށް ކަމާއިގުޅޭގޮތުގެ ކޮންމެއެއް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ޙިކުމަތުގެ ފޯރުކޮށްދިނުން ދީގެން ގެންގޮސް ސިޔާސަތު.

ހިތަދޫ ގުދު ދާއިރާގެ ފަނޑިޔާރު އަޙްމަދު އަޒީން މުރުތަޟާ ވާހަކަދައްކާފައިވުން:

މިހާރު ވަރަށް ބައިވަރު ސިޔާސަތުގެ ވާހަކަ އެބަ ދެއްކޭ. ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކުގައި ސިޔާސަތުތައް ހުރޭ. ޚިޔާރުގައި ހުރިހާ ސުވާލުއްގައި ހެއްސަ އެހެއްނ ބޭނުންވާ ކުރިންނަށް ތަޢުލީމު ދޭކުދިންތަކާއި ޖުޑިޝަލްއިންފޯ؟ މިސާލަކަށް ހިތައް ސުވާލުގައިވޭ އެކްސެސްބުލް ގޮތުގަކަށް ފޮނުވައިދިނުމަށް ކޮށްސުޕުރުވައިޒަރު އެއްޗެއް ހުންނަނީ؟ އެކަހަލަ ގައިޑްލައިންއް ބޭނުމީ؟ އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ ސިޔާސަތުތައް ހުންނަކަން. މިގޭ މައްސަލައަކީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުވާނީ ނުންތޯ؟ މިހާރު ދެއްވާ ނަމޫނާ 15 ސުވާލުގެ، އެ ވެސް އެކަން ކުރާ ސިޔާސަތުގެ އޮތް ވަހަކަ ނަ މުނިޒީމް. އެގޮ ބަދަލު މަސައްކަތްތަކުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓް ތަރައްޤީގެ ގައިޑްލައިންއް ބައި އޮންނާނީ؟ ހިތައް އަހަރު ދުވަސް ތެރޭ އެ ކޮންތަކެއް ކުރަމުންދާނީ؟ އެގޭ ތަފުސީލު އަޅުގަނޑު ބޭނުންވޭ. ސިޔާސަތުތައް ހުރި ވަހަކައެއް ނޫން.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯ އެޑިއުކޭޝަން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދައްކާފައިވުން:

ޝުކުރިއްޔާ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ފަނޑިޔާރު. އަޅުގަނޑު މި ސިޔާސަތު މި ފޯރުކޮށްދީ އެއްކަލަ ފަހަ ސުވާލުތަކުގެ ވަކަ އަހަރު ހިނގާ. އެކަމަކު ކަމަ ހުރިހާ ސުވާލުތަކެއްގައި ވެސް ކަމަ ޚިޔާލުތަކުގެ ކަންތައްތައް ކަމަ ދެކޮޅު ގޮތުން ކުރުމުގެ ސުވާލުގެ. ދެން ހުރިން އަޅުގަނޑު މި ފޯރުކޮށްދީ ކަމަ 15 ސުވާލުގައި ވެސް އިތުރަށް މި ގާއިމުކުރެވިގެން ފަށާ ކުރިހުރުމުގެ މަސައްކަތް ކަމަ މިހާރު ވެސް ކުރިއަށް އެބަދޭ. ދެން އެކްސެސިބިލިޓީ އިންޝުއަރކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަމަ މި ވަރަށް، އަނެއްކާ ބަޖެޓާ ތަރުތީބު ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަމަ ދެވަސްކޮށް ކަންތައް އެދޭ މި އިންޝުއަރކުރަން. އެކަމަކު ކުރިން އެއްކަލަ ކުރިވީފައި ހުރި ބައެއް އިމާރާތްތަކާއި، މި އިމާރާތްތަކުގައި އެއްވެސް ތަޅުމަކުން ނުވާ ތަރަހަމުގައިވެސް ކުރެއްވުން ކުރަވާލާ މަސައްކަތްތައް މިގޭ ކުރުވުން މި

އަންނަނީ. އަދި ހާއްސަކޮށް ފޯހާ ކަހަލަ ތަންތަން ވެސް ހުރޭ ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް މި ދެންނެވި އެކްސެސިބިލިޓީ ޕްލޭސްމަންޓް ހުންނަންޖެހޭ ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން ވެސް ހަމަ ކުރަމުން މި ދަނީ. އަދި ހާއްސަކޮށް އަތޮޅުތަކުގެ އޮންނާނެ ހަމަ މިންގަނޑުތަކާ އަޅަން ގާއިމުކުރެވޭ ސްކޫލުތަކުގައި ވެއްޖެއްޔާމު، އަޅަން ގާއިމުކުރެވޭ ކުލާސްރޫމުތަކުގެ ތެރޭގައި އިމާރާތްތަކުގައި ވެއްޖެއްޔާމު މި ހުންނަންޖެހޭ ކަންތައްތައް މި ބެލުން. އެއީ ހަމަ މި ގެންގޮސް ކުރެއްވީމަ ފާހަގަކޮށްލި އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދަށް.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. މަރުޙަބާ އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ ޓީމަށް. މި އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރާއްޖެތެރޭގެ މުޅިންހަ ބޭޒިކް ސްކޫލުތަކުގައި ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނަށް އަދި ސްޕެޝަލް ކަމުގައި ވިޔަސް، ތަޢުލީމު ފަރާހަމަކުރުމުގައި ހުންނަ، ތަޢުލީމު ދަރުސްދޭ ކަމަށް ވިޔަސް، އަދި އަހަރު މަރުހަލާތަކުން ވެސް ހުންނަ ބޭޒިކް ކަންތައްތަކުގައި މި ހުންނަނީ ނުކުޅެދުންތެރިކަން މި ހުންނަ ކުދިންނަށް ގޮތުގައެވެ އެއް ޓީޗަރަކު ނޫނީ ދެ މީހަކު، ދެ ޓީޗަރަކު ދެން މި ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، އެއިން ޓީޗަރަކު ބަލަމު ކަމުގައި ވިޔަސް ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ދިމާވެގެން ވިޔަސް ނާދިރުވަނަސް ދެން އެ ކުދިންނަށް، މި ދެންނެވި ނުކުޅެދުންތެރި ކުދިންނަށް ދޭންވާ ތަޢުލީމު ނުވަތަ ދޭންވާ ޚިދުމަތް ނުދެވޭ، އެ އަދަދު މަދު ކަމަށް ނުވަތަ އެ އެންމެ އެކަނިވެރިވާ އަދަދު ނޫން ކަމަށް. ދެން މި ހުންނަ ޓީޗަރަކު ވެސް އެންމެ ރަނގަޅު ޕްރޮފެޝަނަލްގެ ދިރުމެއް ނޫން އެ މަޢްލޫމަ ވެސް ކުރިމަތިވޭ. މިއީ ކިހާވަރެއްގެ ޗެލެންޖެއްތޯ؟ މިގޮތަށްތޯ އެ ކަންތައް އޮންނަނީ؟ ކިހިނެއްތޯ ޓީޗަރުން ބަލާފައި މި ހުންނަނީ؟ ކިތައް ކުދިންނަށްތޯ، ކިތައް ކުދިން ތިބީމަތޯ ކިތައް ޓީޗަރުން ހަމަޖެއްސާފައި އޮންނަނީ؟ އެއަށް ޖަވާބެއްދެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު.

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް އިންކްލޫސިވް އެޑިއުކޭޝަންގެ ސީނިއަރ އިންކްލޫސިވް އެޑިއުކޭޝަން އެނަލިސްޓް އާމިނާ ރުޝްދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން އެއްވެސް ސްކޫލެއް ބާކީނުވާނެހެން، ޓީޗަރުން ޕްރޮވައިޑްކުރަން ބަލައި ވެސް މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. އޭގެ ތެރޭގައި ވެސް މާލޭގައި ހިމެނޭ ސްކޫލުތަކާއި އަދި ހަމަ އަތޮޅުތަކުގެ ހުރިހާ ސްކޫލުތަކެއް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ޓީޗަރ ޕްރޮޖެކްޝަނެއް ހަދައިގެން މިނިސްޓްރީގެ އެޗް.އާރު ހިއްސާކުރަމުން މި ދަނީ. މި އަހަރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާން މި އުޅެނީ، 2025 ވަނަ އަހަރުގެ އުޅެމުން އިތުރުއަށް ބޭނުންވާ ޓީޗަރ ރިކުއަރމަންޓް އަޅުގަނޑުމެން ތައްޔާރުކޮށްފައި ފެންވަރުގައި. އަދި ހަމަ ހުރިހާ ސްކޫލުތަކެއްގެ ޓީޗަރ ރިކުއަރމަންޓް ބަލަން މި ބައި މިހާރު އެޅުވިފައި ކުރިޔަށް މި ވަނީ. އެގޮތުން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރައްވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި އަންނަނީ ސްކޫލުގެ ޓީޗަރުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ހެދުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ މަސައްކަތް ދާއިރާ ފާހަގަކޮށް. އެގޮތުން ދެކެ ސްކޫލުގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ހިސާބުން ކުރިއަށް. މިސާލަކަށް ސްކޫލުގައި ހިސާބު ދަރިވަރުންގެ ނިސްބަތުންނާއި މިސާލަކަށް 1000 ކުދިންގައި ވާނަމަ އެ ސްކޫލަށް ލިބޭނީ 10 ޓީޗަރުން. ދެން އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ އެ ސްކޫލުގައި ތިބި ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނޭ. މިސާލަކަށް ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި އެބަ އާދޭ ބައެއް ސްކޫލުތަކުގައި މިސާލަކަށް އާބާދީ އަދި ކިޔަވާ ދަރިވަރުން މަދު ކުދިންގައި ވިޔަސް ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުން މަދު ސްކޫލުތަކެއް ވެސް އެބަ ހުރޭ. އެހެންވީމާ، އެފަދަ ސްކޫލުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ހާލަތުގައި ޓީޗަރުންގެ އަދަދު މަދުވެދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިސާލަކަށް އާބާދީ ނިސްބަތުން މިސާލަކަށް 700. އެކަމަކު ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ދަރިވަރުންގެ އަދަދު ވަރަށް ގިނަ ކަމުގައި ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ 6 ކުއްޖަކަށް އެއް ޓީޗަރު ލިބޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް، އެކަހަލަ ފޯމިއުލާއެއްގައި ދެން ބަލަން ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސްކޫލުތަކުގައި ޓީޗަރުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ހަދަމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ސްކޫލެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާނެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ހަދާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނުން އަސްލު އަދަދު މަދުއެއް ނުވޭ އިނގޭތޯ. ހަމަ ހުރިހާ ސްކޫލުތަކަށް ވެސް އިންސާފުވެރިކަމާ އެކީގައި ޓީޗަރުން ޕްރޮވައިޑްކުރަން ބަލައި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޮރ އެޑިއުކޭޝަން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އެ ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަށީގެން އިތުރުކޮށްލާނަން، އެއް ޕޮއިންޓް އިނގޭތޯ. އާންމު ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން އިންކްލޫސިވް އެޑިއުކޭޝަނުގެ ވާހަކަ ދައްކާ އިރު މިހާރު ހަމަ އިންސްޕެކްޝަން ކްލާސްރޫމްތަކުގެ ކުރިމަތީގައި ވެސް ލިބޭނެ ހަމަ ޓީޗަރަކު ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންގެ ކުރުން ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، ވަކިން ޓީޗަރުން ހަމަޖެއްސިއްގެން މި ދަރިވަރުންނަށް އަދި އާދައިގެ ސަޕޯޓިވް

ސްކޫލްޓީމްތަކުގައި ތިބޭ ކުދިން އެބަތިބޭ ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، އަސްލު އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ މުދައްރިސުންނަށް ވެސް، ޚާއްސަކޮށް ޕްރައިމަރީސްކޫލްތަކުގައި ކިޔަވައިދެއްވާ ހަމަ ހުރިހާ މުދައްރިސުންނަށް ވެސް ޚާއްސަ އިރުޝާދު ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ކިޔަވައިދިނުމުގެ ހަމަ އިތުރުން ހުނަރު ވެސް ހުންނަންޖެހޭ ޓީޗަރުންނަށް މިހާރު ވާން އެބަޖެހޭ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް ދެންމެ އެ ތަރައްޤީކުރާ ޚާއްސަކޮށް ޚާއްސަ އިރުޝާދު ބޭނުންވާ ކުދިންގެ ވަކި ކުލާސްތަކެއް ބޭއްވުމަށްޓަކައި ގެންދިޔުމާއި މި ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ތިބެންޖެހޭ އަދަދުތަކެއްގެ ވަރަކަ އެއީ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ ހުރިހާ ކުޅިވަރުކުޅުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭ ގޮތަށް މި ކުޅިވަރުތަކުގެ ތެރެއިން ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ފެންނަން، ޚާއްސަ އިރުޝާދު ބޭނުންވާ ކުދިން އެބައުޅޭ ދާއިރާތަކުގައި. ޓީމްތަކުގެ ތެރޭގައި ކުޅޭ ކުދިން ކުދިން އެބަ އުޅޭ. ޕްރޮފެޝަނަލް ކޯޗިންގ ކުދިން އެބަ އުޅޭ. އެހެންވީމާ، މިއީ ޚާއްސަ އެހީގެ ވެސް ކުޅިވަރު ކުޅުމުގެ ޓެކްނިކަލް ސަޕޯޓް ދިނުމަށް ހިނގާ ކަންތައްތަކެއް ކަމަށް ވާތީ ކުޅިވަރުތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް. އެހެންވީމާ، މި ކޮންމެ ސްކޫލެއް ގޮތުން ކުޅިވަރުތަކުގެ ފުރުޞަތު ކުޅުންތެރިންނަށް ވެސް ހުރިހާ ކުދިންނަށް ދެވޭ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. އެހެނީ ކުދިންނަށް ދިނުމަށް. ކުޅުންތެރިންގެ ސްޕޯޓްސްކޮށް ހުރިހާ ކުދިންނާ ހަމައަށް ހިމެނުމަށް، އެއީ މި ސްޕޯޓްސްކޮށް ވަކި ގޮތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. ރޭވުންތެރިކަމާއެކު ކުޅިވަރުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ ވާހަކަ ސްޕޯޓްސްކޮށް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ވައިކަރަދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިދު. ފުރުސަތު އިނގޭތޯ.

<u>ވައިކަރަދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޖެންޑާގެ ސުވާލު ވެސް ކުރެވުނު ދޭ. އަޅުގަނޑު ދެން އެ ސުވާލު ކުރަމުން ކުރީން އުޅުން ސުވާލު. ޚާއްސަ އިރުޝާދު ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ކިޔަވައިދިނުމާއި ޚާއްސަ އެހީތެރިކަން ދޭ ކުދިންގެ ސެންޓަރުތަކުގައި ކިޔަވައިދޭ ޓީޗަރުންނާ ވާހަކަ ދައްކާލިއިރު ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކުގެ ތެރޭގައި ކުދިން ސްކޫލަށް ދިއުމަކީ ވެސް ޝަކުވާއެއް ހުރި ކަމެއް ކަމަށް ވާތީވެ. އެހެންވީމާ ޤަބޫލުކުރެވޭ ޝަރުތުތަކާ ނުލައި ހުރިހާ ކުދިންނަށް ވަކިން ކިޔަވައިދޭ ގޮތަށް އެއިރު ތަރައްޤީކުރުމަށް ސިޔާސަތު ދިމާވާނެ. އެހެންވީމަ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް ދިރާސާކޮށް މި ކުރިއަށް ދިއުމަށް ސިޔާސަތު ލިބޭން.

އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ޙަޤީޤަތަކީ އިމްޕްލިމެންޓް ކަމެއް. ހާއްސަކޮށް ޕެޓިޝަނާއި، މި ކުރިންނަން ތަޢާރުފު ދޭ ޕްރޮސެސްތަކާ މިއީ ވަރަށް، ދިނުމުގައި ވެސް މަގު ބޮޑެއް. ޕެޓިޝަން ދޭ ޕެޓިޝަންސްޕްރޮސެސްއާއި މިގޮތަށް ޕްރޮސެސްތަކާ. އަދި އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ ޕްރޮސެސް ވަރަށް މަދު ފައިދާ މިއީ. ޕްރޮސެސް ހުރިހާ އުނދަގޫ ފައިދާ. އަޅުގަނޑު މި ބޮޑުވާ ޕްރޮސެސް. މިހެން މިކަން ޢަމަލީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ރަޖިސްޓްރޭޝަނާ އެހެން އެ ވުޒާރާ. ކޮންމެ އަޅުގަނޑަކަށް ހާއްސަ އެއް ތަން ހުރިން. ރަޖިސްޓްރޭޝަނާ ވުޒާރާތުގެ ކަންކަމާ އިތުރު އެންމެ ގިނަކަންކަން ހުރި ތަފާތުގައި ވެސް ހާއްސަ އެހެން ބޭނުންވާ ކުރިން އުޅެނީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ރިޕޯޓްކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ އެއް ފަރާތުން އަނެއް ފަރާތަށް ދިރިއުޅުން ބަދަލުކުރަން؛ މިސާލަކަށް ޕެޓިޝަން ހުށަހަޅާ ގޮތް ކުރުނދުއްސުން ރިޕޯޓްކުރަން ބަދަލުކުރާ ހައި، ހދ، ނގ ރަށްތަކުގެ ޖާގަ އާއި ކުރުނދުއްސުން ދިރިއުޅުން ބަދަލުކުރި، ކުރުނދުއްސުން އެހެން ވޭތި. ހުރިހާ ރަށްތަކުގައި އެބަހުރި ޕްރޮސެސް ރިޕޯޓްކުރަން ހާލަތުތައް ހޯދާފައި ހުންނަ ސެކްޝަނެއް ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ގޮތުން. އެ ބަދަލު ރިޕޯޓްކުރުމަށް ބާކީ ހުރި ޕްރޮސެސް ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށް، ބެލެނިވެރިން ހުށަހެޅި ދިރިއުޅުން ބަދަލުކުރަން އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މާލެއަށް އެބަހި ބަދަލުތައް ބަލައިގަންނަ މިހާރު ކަނޑައަޅާ ހުށަހަޅައިދެވޭ. 20 އަތޮޅުގައި ހުރި 20 ސަރަހައްދުގައި؛ ދުވަސް ކަނޑައަޅާ ކުށުގެ ރިޕޯޓް ސިޓީ ހުށަހަޅާފައި ހުންނާނީ 4 ސަރަހައްދުގައި، އެ 4 ސަރަހައްދުގެ ސިޓީ ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ރަށްތަކުގެ ސިޓީސަރަހައްދު ހުށަހަޅާ ކޮށްފައި ހުރި ހުށަހެޅި ރިޕޯޓް. އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ނުވާނެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ގަބޫލުކުރަނީ އެއީ ނުވާނެ ކަމެއް ކަމަށް. ނުވަތަ މިއަދު ހަމައަށް އަހަރެން. އަޅުގަނޑު ތިބި ޤާނޫނީ ސިޓީ ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ބަލައިގަނެ ހުށަހެޅުން ޕްރޮސެސް ވެސް ހަމަ ވެސް ކަނޑައަޅާ ދިރިއުޅެ ބަދަލު ވެސް. ދިރިއުޅެ ހުށަހެޅި. ހުށަހަޅާ ކަމަށް ވެސް މިހާރު ދަލީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސިޓީގެ ކުށުގެ ރިޕޯޓްކުރަން. ދުވަސް ހުށަހެޅުމަށް މިހާ ދުވަހު ކަނޑައަޅާ. ސިޓީސަރަހައްދު ކަނޑައަޅާ ވެސް ހުށަހަޅާ ކޮށްދޭ ހުށަހެޅި ރިޕޯޓް ވެސް ބަދަލުކުރުމުގެ ހުށަހެޅުން. މިހެން ދިރިއުޅުމަށް ބަލައިގަނެ ބަދަލުކުރާ ސިޓީ ހުށަހަޅާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ސިޓީ ދެމުން ނޫނީ ހުށަހެޅުމުގައި. ރަޖިސްޓަރ ވެސް ހުށަހަޅަނީ ކަނޑައަޅާ ބަދަލު ބަލައިގަނެ ރިޕޯޓް. ޕްރޮސެސް ސިސްޓަމް ކުރެވޭ ދިރިއުޅުމަށް ކުށެއްގައި. ބެލެނިވެރިން ހުށަހެޅި ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ހަމަ ދިރިއުޅުން ބަދަލުކުރަން ރަށްރަށުގެ ރަސްމީ ޕްރޮސެސްތަކާ. މިސާލަކަށް ހުރިހާ ދިރިއުޅުމާ ގުޅޭ ދިރިއުޅުމަށް ބަދަލުކުރުން ދިރިއުޅޭ ބަދަލު ސިޓީތައް. ކުރުނދުއްސުން ރިޕޯޓް ރިޕޯޓްކުރަން. އިސްލާހުކުރުމުގެ މަސަލަ އެ ދިރިއުޅުން ބަލައިގަނެ އެ ކަމެއް. ރިޕޯޓްކުރުމުގެ. ދިރިއުޅުން އެކަމަކު ދިރިއުޅުން މި ބަދަލުކުރަމުން ބެލެނިވެރިން ދިރިއުޅުމަށް ނޫން. މިހާރު އެބަ އިންނާ ރަށްރަށުގެ އަތޮޅުން ބެލެނިވެރިން ދިރިއުޅުމާ ބެލެނިވެރިން އެބަ ރިޕޯޓްކުރަން އެ ޕެޓިޝަނާއި އެ ޕްރޮސެސް ދިރިއުޅޭ. މިގޮތް ރިޕޯޓްކުރުމަށް ދިރިއުޅުން އަދާކުރާ ބަޔަކު ނުވެސް

އެއީ. މިއީ ހަޤީޤަތް ދެން ދެރަވިޔަސް. މިކަން ޢާންމު ޢާދަ އެހެން. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެ ފުލުހުންގެ އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖެތެރޭ މެންބަރުންވީމަ މި ވަކާލާތުކުރަނީ މާލެ ނޫން ތަނަކުން މި ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް ހަމަ ހަމައެއް ނުވާ ސަބަބަކީ ކޮބާތޯ؟

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯ ހޯމް އެފެއާޒް އަޙްމަދު މުނައްވަރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ފާހަގަކުރަނީ ބައެއްމީހުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިރުމުގެ ވާހަކަ އިނގޭތޯ. އެއަށް ބަލާ ކަމަށް ވަންޏާމު އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރިން ހަމަ އަތޮޅުތަކުގެ ފުލުހުންގެ ގޮތުން ގުޅިގެން އިސްލާހީ ތަރައްޤީ ޤާނޫނު ދަށުން އެ ކުރިން ފަރާތުން ކުރިއަށް ގެންދާ އެހީތެރިވުމަށް ކަންތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކިޔަނީ ހަމަ ޖަޒީރާގެ ސިވިލް ސަރވިސްގެ ފުރުސަތު ސާފުކޮށް ދެއްވާ. ...

ދިރާސާ ބެލުމުގެ ހާލަތު ވަނީ ވަރަށް ގިނަ ޝަކުވާތަކެއް މިކަމާ ގުޅިގެން ލިބިފައިވާ. އެހެން ވެސް ފުލުހުންގެ ސިފަކަން ހުރި އަތޮޅުތަކުގެ ޙާލަތު ބަލާއިރު ބަހުރުވަ ހިތަށްއަރާ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރާނެ ނަމޫނާގެ ގޮތުގައި ބުނާނީ. ...

ސަބަބުތަކާ ހުރެ އެންމެ ބަދަލުގައި، ކުރިން ވާހަކަދައްކަވަން ކުރިން ފަރައިގެންނުދާނެ އުމުރުގައި ކުރިން ވާހަކަ ނުދެއްކި ތިބިހަ އެ ކުދިންނަށް ދީން މި އަނބަނބަޖެހުނީ، މުޅިކަލަ އިސްތިރާޙަތުގެ ދާއިރާގެ ޚިދުމަތްތަކުން އެ ހިނގުމެއް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ އެ ކުދިންނަކީ ކަންކަން ޤާނޫނީގޮތުން ދިން އެންމެ ފުރިހަމައަށް އެ ކުދިންގެ އުނގެނުމުގެ ކަންތައްތަކަށް ވެސް ބާރުއެޅިގެންދާ ހާލަތް އެބަހުރި ދެއްކޭ. އެހެންވީމާ، ބައްޓަންކޮށް ޚިދުމަތްދިނުމަށް ބޭނުން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުގައި، ރަނގަޅު ސިޔާސަތުތަކާއި ވިޔަފާރިތަކުގައި ފުރިހަމަ ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢުލީމީ ނިޒާމްގައި މި ހިއްސާ، ހަރުދަނާކަމާއި ދެކުނުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުށަހަޅައިގެން ވާހަކަ ދެއްކިކަމަށް އެ ކުދިންގެ ހަމަތަކާއި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަން ފަރުމާކުރެވިފައި މި ދަނީ. އެކަމަކު ޚިދުމަތް އިސްތިރާތީޖީގެ ފާހަގަކޮށްލާނަން އަޅުގަނޑު ކަންކަމާ ދެކުނުގައި ތަނަވަސްކަމެއް ހުރިކަން ހިއްސާކުރަމުން ދިޔައީމާ ކޮންމެ ޒަމާނެއް އިސްތިސްނާ ހުންނަ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އަޅުގަނޑު ފަހު ފުރުސަތު ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދަށް.

<u>ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މުޤައްރިރު. (އަޑު މައިކުގައި މެންބަރު ވާހަކަދެއްކުން) ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ދޭ ތަޢުލީމާއި، އިސްލާމީ ތަރުބިއްޔާއި، އެ ކުދިންނަކީ ފާހަގަކޮށްލަނީ، ޚާއްސަ ޤާބިލުކަމާ ތަރުބިއްޔަތުގައި އަދި މިހާރު ބައްޓަނީ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގައި ވިސްނުން، އަދި ބައްޓަންކުރެވުނު ދަ ބަޔަކާމެދު މި ނުކުތާގައި މިސާލަކަށް ކުދިންނަށް ދޭ އާދައިގެ ފެންވަރު، ރަނގަޅު ކުރިއެރުންތަކުގެ ވަރަށް ބޮޑު ބަޔަށް ބަލާލާ އެބަ ހުއްޓޭ. މިއީ ކިހިނެއް ކުރެވޭތޯ؟ މިހެންވީ އެކަން ޢަމަލުކުރެވޭނީ؟ މިކަން އެޑިއުކޭޝަން މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގައި އޮންނަނީ ހިމެނޭނެގޮތަކަށްތޯއޭ؟

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯރ އެޑިއުކޭޝަން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ، އިޙްތިރާމްތެރި މުޤައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ ބޮޑަށް ޙުއްޖަތު އަޅުގަނޑު ދެއްކެވި ވަރަށް ރަނގަޅު ސުވާލަކަށް. ޚާއްސަ ކުދިންނަށް ހާއްސަ ރަނގަޅު ވަރަށް މުހިންމު ސިޔާސަތެއްގައި ވެސް ކުރިއަށް ގެންދަނީ އިސްލާމް. ދިން އެބަ ސިޔާސަތުތަކުގައި މި ކަމުގެ ރަނގަޅު ވިސްނުމާއެކު ހުރި އެބަ ހުރިކަމުގެ. އެ ކަންތައް ވެސް އެބަހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހާއްސަކަމަށް ނިސްބަތްވާ ކުދިން ހަމަ، ހަމަ ދިނަ ސިޔާސަތުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ފަރާތުން ދެކޮޅަށް ވަސީލަތާ އިތުރުވާ ހާލަތު ވެސް އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، ކޮންމެވެސް ސިޔާސަތަކުން މިކަން ބޭރުން

ބަލައިލާ އިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިދާނެ މި ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ ތަފާތުތަކެއް އުޅަނދުތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެއްކަލަ އިންޑިވިޖުއަލް ދަރިވަރަކު އެ ފުރުޞަތުދޫކޮށްލާނެ ތަޢުލީމު ފުރުޞަތުދިނުމުގައި ހަމަ ބޭނުންވާ އަސާސީ ހަމަ މުހިންމު ވަސީލަތްތަކެއް ހަމަ ގާއިމުކޮށްދެވުން އަހަރުވެސް މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިޔުކޭޝަނުން މި ގެންދަވަނީ. އެއީ ހަމަ ކުރިން ވެސް މިހާރު ހަމަ އެކަން ކުރަމުން އަންނަ ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހެން ބޭރުން ބަލައިލާ އިރު ފާހަގަކުރެވިދާނެ ބައެއް ކަހަލަ ތަފާތުތަކެއް އުޅޭނެ. ދެން ބައެއް ފަހަރަށް ހަމަ ބައެއް ސްކޫލްތަކުން އިސްނަގައިގެން އަމިއްލަ އިނިޝިއޭޓިވްސްގައި ވެސް އުޅަނދޫ ބައެއް ސްކޫލްތަކަށް ތަންކޮޅެއް ތަފާތު ވަސީލަތްތަކެއް ހޯދިފައި ވެސް. އަދި ކޯޑިނޭޓަރ ޕްރޮފެޝަނަލް ވެސް ވަރަށް މުހިންމު އެއްޗެއް ދަރުސް ސްކޫލްތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް. ސްކޫލްތަކާއި ކޯޑިނޭޓަރާ ގުޅިގެން މި ގެންދަވާ ކަންތައްތަކެއް. އެހެންވީމާ، ބައެއް ތަންތަނުގެ ޕީ.ޓީ.އޭތަކުން ނުވަތަ އެހެން ގޮތްގޮތުން ވެސް އުޅަނދު ހަމަ ބައެއް ކަހަލަ ޕްރޮޖެކްޓްސް ސްކޫލް ނުވަތަ ސްކޫލް ކޯޑިނޭޓަރ ޕްރޮފެޝަނަލްގެ ދަށުން ވެސް ބައެއް ކަހަލަ ރިސޯސްތައް ޕްރޮވައިޑްކޮށް ހަދާފައި. އެހެންވީމާ، މިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްކަލަ އެއް މިނަކުން، އެއް ތަރެއްގަނޑަކުން ހުރިހާ ސްކޫލެއް މިންކުރައިލަން ބަލައިލާ އިރު އެކަކަށް ތަފާތުތަކެއް ފެނިދާނެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން އެކި ކުދިންނަށް ތަޢުލީމު ފުރުޞަތުދިނުމުގައި ބޭނުންވާ ތަފާތު އެކި ވަސީލަތްތަކެއް އުޅަނދޫ. ދެން އަދިވެސް ހަރުއިދާރާގެ ވަރަށް ގިނަ ވަސީލަތްތަކެއް ވެސް އުޅޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ވެސް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުން މި ގެންދަނީ ދަރިވަރުންނަށް ބޭނުންވާ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކެއް ވެސް ރަނގަޅުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން. މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާން މި ފާހަގަކުރެވުން 15 ސްކޫލުގައި ވެސް އިތުރަށް ބޭނުންވާ އެސިސްޓިވް ޓެކްނޮލޮޖީ ވެސް ފޯރުކޮށް އެ ކްލާސްތަކުގައި ތިބި ދަރިވަރުންނަށް ވެސް އަދި އެ ސްކޫލްތަކުގެ ޓީޗަރުންގެ އެކަލަ އެސިސްޓެންޓުން ވެސް މި ޕްރެކްޓިސް، ރިސޯސް އިތުރުކުރުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ވެސް ކުރަން. މިސާލަކަށް ބޭނުންވާ ކަހަލަ ވަސީލަތް އަޅުގަނޑުމެން ފޯރުކޮށް ނުކުޅެދުން ދަރިވަރުކަން ވޮކޭޝަނަލް ބަރަކަތްތަކާ އަދި އެ ދަރިވަރަކަށް ބޭނުންވާ ވަސީލަތް ވަރަށް ގިނަ ދޭން ދަރިވަރުންނަށް. އެހެންވީމާ، މިގޮތުން ހުރި ތަފާތު. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ބޮޑު ސްކޫލްތަކެއްގައި އެބަހުރި ފަރާތް ނުކުޅެދުން ދަރިވަރުން. އެހެންވީމާ، އެ ދަރިވަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުތައް ވަސީލަތް ހަމަ ދެވިން ތަފާތު. އެ ކުދިންނަށް ހިއްސާކުރެވޭ އެއްޗެހި ފެސިލިޓީތަކާއި އެއްޗެހި ނުވަތަ އެ ގެނެސްދޭ އެއްޗެހި ވެސް، ފުރަތަމަ މި ހުރި ފެސިލިޓީތަކަށް ވެސް ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު. އެހެންވީމާ، ހެދި އެކަކަށް މުހިންމު. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ފެނި އިރު ވެސް ފާހަގަކުރެވިފައި އެ ޓްރާންސްފޯމް އުޅަނދު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިތުރަށް ސްކޫލްތަކުގައި ގާއިމުކޮށްދެވޭނެ ހަމަ ވަސީލަތްތައް ހަމަ ގާއިމުކޮށްދެވޭނެ ހަމަ. މުދައްރިސުން ވެސް

އަދި އިތުރަށް ކޮންޓްރެކްޓަރުން ކަންތައްތައް ވެސް ހަމަ އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައްތައް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ދެނެގަންނަމުން، ކޮންޓްރޯލްކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ގެންދާނީ ވެސް ކުރިއަށް ޓޮޕް ތާނގައި. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ! ދެން މި ދެއްވި ހަމަ ވަރަށް އަގުހުރި މަޢުލޫމާތުތަކާއެކު ދެން މެދު ކޮމިޓީއަށް ވެސް. ދެން އަޅުގަނޑު ވެސް ވަގުތު ނަގުލާ އެއްކޮށް ސުވާލެއް ނުވަތަ ދީ ސުވާލުތަކެއް ކޮށްލެވޭތޯ ބަލާނަން. ދިގުމިނުކަމަށް. ކުރީކޮޅު ބުނާ ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ފެނިފައިވާ ގޮތުގައި ދައުރު ކަމެއް މި ސުވާލުތަކަކީ އަޅުގަނޑު. މިހާރު އާންމުކޮށް ފައިނޭންސިންގ ރިލޭޓެޑް ގޮތުގައި އެބަހުރި ނޮންކޮމްޕްލަޔަންސް ކޮންޓްރެކްޓަކުން ތަރައްގީކުރުމުގައި އެ ޕްރޮސެސްތަކުގައި އަސްލު އެ ޕީއެސްއައި، ނުހުރެ އެ ވަރަށް ބޮޑުއިންގެ ގޮތަކަށް ޕްރޮސެސް. މިސާލަކަށް ހުއްޓާ ކޮށްލަން ބޭނުމީ ދެ ކޮޅުގައި ހަމަ ފައިނޭންސިންގ ކޮމްޕޮނެންޓުގައި ހުންނާނެ. ހުރިހާ އިރު ޕްރޮސެސް ބޮޑުއިންގެ ކަލަންޑަރު. ދެން އެ ޕްރޮސެސްއަށް އަސްލު އެ ކޮޅުގައި ދެމެހެއްޓުން ވާލު ސަބްޖެކްޓުވެފައި ނެތެވެ. އެއީ މުހިއްމު ވިޔަސް ހުއްޓުމަ ކުރީގެ ކޮންސެޕްޓުތައް ސުޕަރވިޝަންކޮށްދީ ވިޔަސް ހަމަ މިކަން އޮތީ މިހެން. ދެން މިފިނޭންސް ސިސްޓަމުން މި ކަމަށް އެބަ މަސައްކަތްކުރަމުންދާތީ މި ކަންތައް ރައްޓެހިކުރަން.

ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޯޕަރޭޝަންގެ ސީނިއަރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޯޕަރޭޝަން އެނަލިސްޓް އާދަމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު، ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ތަފްޞީލުކުރުމުގެ ސިޔާސަތު އާންމުކޮށް މިހާރު މި އިމްޕްލިމެންޓްކުރަމުންދާ ގޮތް ހަމަ ހިއްސާކޮށްލަން ބޭނުން. އެގޮތުން، އަޅުގަނޑުމެން، ދެންމެ މި ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢުލީމީ ސިޔާސަތުގައި ވެސް، އަދި ހަމަ ޝާމިލުކޮށްފައިވާނެ އުސޫލުތަކުގެ ސިޔާސަތުގައި ވަރަށް ދުނިޔަވީ ބޭނުމަކީ ވިޔަފާރި ފައިނޭންސިންގ ޕްރޮސެސްތަކެއްގެ އުސޫލުތަކުން ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެން ބާރުއަޅަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖެ ކޮމަރޝަލް ބޭންކުތަކާ ގުޅުމެއް ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުއައްސަސާތަކުން، ވަކިން ޖީ.އެސް.ސީ.އޭ.ޓީ.ޖީގައި ވެސް ވަރަށް ބާރު އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ޖެންޑަރގެ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ކްލައިމެޓް ދިރިއުޅުން ބެހޭ މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑުމެން ވީހާ ވެސް ބާރުއަޅާ ފައިނޭންސިންގ ސިސްޓަމްތަކުން އުސޫލުތަކުގެ މަސައްކަތްކުރާ ޕްރޮސެސްގައި ފައިސާ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމީ ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްކުރަނީ އެބަ ކުރެވޭ. އެގޮތުން ހަމަ ހިއްސާކޮށްލަން މި ދިނީ

އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ވާން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ، ސެކަންޑަރީ އިނގިރޭސި މާއްދާ ކިޔަވައިދެއްވާ ހުރިހާ ޓީޗަރުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ ތަމްރީން ފުރުސަތު ހިންގާފައި. އެއްވެސް ސުވާލެއް އަޅުގަނޑުމެން ބާކީއެއްނުވާނެހެން ތަމްރީން ދިނުމުގައި. ދެން ހަމަ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފޯކަސްކޮށްފައި މި ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ސްކޫލްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ، ސެކަންޑަރީ ގުރޭޑްސް ޓީޗަރުންނަށް ތަމްރީން ދިނުމުގެ ފުރުސަތުތައް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ހަމަ ކޮންސަލްޓެންސީ ފާހަގަ އެކިގައި ސްޓާރޓްކޮށްފައި، އަޅުގަނޑުމެން މި އަހަރު ތެރޭގައި 6 ރީޖަނެއްގައި ތަމްރީން ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އަދި މި އަންނަ އަހަރު ފުރަތަމަ ކުއާޓަރ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެން ބާކީ އޮތް 6 ރީޖަނުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަމްރީން ހިންގޭނެ. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ކުރިމަތީގައި ފޯރަމެއް ގޮތަށް، ބަލައިލާ ފުރުޞަތުތަކެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ އެކުލަވާލައިގެން ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ، އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ރަނގަޅު ދުވުމެއްގެ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރަން. އެގޮތުން ހަމަ އީ-ލަރނިންގ މޮޑިއުލްސްތަކާއި ޕްލެޓްފޯމްތަކެއްގައި ހަމަ ޓީޗަރުންނަށް ފިސިކަލް ބައިވެރިވުމުގައި ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް އަމިއްލައަށް ލަރނިންގކުރެވޭ އިންޓަރެކްޓިވް މޮޑިއުލްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ޑިވެލޮޕްކުރުމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ތައްޔާރުކުރެވެމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ހަމަ ދެއިންސްޓިޓިއުޓްގައި މަސައްކަތްކުރައްވާ ހުރިހާ ޓީޗަރުންނަށް ތަމްރީން ލިބޭން ގޮތްތެރިކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މިޔާރުގައި، އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަން މިހާރު މި ބޭނުންވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ އެ ވާހަކަ ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން މި ބޭނުންވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަދި އެއް ސުވާލު އިނގޭތޯ. ދެން ކޮންމެގޮތެއްގައިވިޔަސް ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ކުދިންނަށް ތަޢުލީމު ނުވައި ކުރިއަށް ދެވޭނެ. ހަމައެކަނި ތަމްރީން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޫން ފޯރުކޮށްދެވޭކަށް ވެސް. ތަމްރީން ފޯރުކޮށްދިނުން އޮޅި ވެސް ތަރައްޤީ ހިފަހައްޓައިގެން. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، މިހާރު މިސާލަކަށް ބީ ހަދަނީ ހަމަވާކަށް. ހަމައެކަނިކަމުގައި، ކޮންމެ މިނިސްޓްރީއާ އެއްވެސް ވަރަކަށް މަޝްވަރާކުރުމުގެ ޕްލޭނިންގގައި ހަމަ އެ ހުނަރުތަކުގެ ތަމްރީނު ދިނުމުގައި؟ އެއްވެސް ވަރަކަށް މަޝްވަރާއެއް ހިނގާތޯ މިނިސްޓްރީއާއި، އެޑިޔުކޭޝަން މިނިސްޓްރީއާއި ހެލްތު މިނިސްޓްރީއާ ދެމެދުގައި؟

މިނިސްޓަރ އޮފް ސްޓޭޓް ފޯ އެޑިޔުކޭޝަން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މެޑިކަލް މި ޕްރެކްޓިޝަނަރުން ވެސް ކުރިން ބޭނުންވާ ޕްރެކްޓިސްކުރަން ހަމަ އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ.
އިންޓަރވެންޝަންތަކާ ސުޕަރވިޝަންތަކުގެ ތެރެއިން ގެންދަވަނީ އަދި ގެންދެވޭނެ ވެސް ކަންތައްތަކާ ނަރުހުންނާ އެއްކޮށް
އަޅުގަނޑުމެން އެ މަޝްވަރާކުރައްވައި ހަމަ މިނިސްޓަރާ އެއްކޮށްހުރެ ކުރިއަށް ނުކުމެ ގެންދަން އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ
ކުރިން ވެސް މި ޕްރެކްޓިޝަނަރުން، މެޑިކަލް އިންޓަރވެންޝަންތައް ގެންދާނަމަ ނޫން އަޅުގަނޑުމެންގެ މެދު
ހިތްވަރުގެ ކޮންސެޕްޓް ވެސް މި އޮތީއެއް. ހިތްވަރުގެ ކޮންސެޕްޓަކީ އެ ދަރިވަރުންނަށް ބާރުލިބޭ ތަރުބިއްޔަތު
ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްދާއިރު ގެންދަވާ ޕްރޮސެސްތަކުގެ ތެރެއިން މި ހިތްވަރުގެ ކަރުދާސްތައް ވެސް
މި ކުރިއަށްގެންދަނީ. އިންސާފުވާ، ސާފުކޮށް މިނިސްޓްރީގެ އެއްބާރު އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެ މަޝްވަރާކުރައްވާ ނަމެއްނެތި.
ދެން މިހާރުވެސް ވެސް އެއިރުގެ ތަރުބިއްޔަތުގެ ކޮމިޓީތަކާ ބައްދަލުވުމެއް ރަސްމީކޮށް މިނިވަން ގޮތުގައި. އެކަން ކުރުމުގައި ވެސް
ހުރީ މިހާރު ވެސް ހަމަ ސާފު މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން. މިސާލަކަށް އަޅުގަނޑަށް ގެންދެވުނު ކުރުދޭކަށް ދުނިޔޭގައި،
ދަރުމަ އިދާރާތަކުގެ މުއައްސަސާ ވެސް ގަވާއިދުކޮށް ގެނައުމާ ތަރުބިއްޔަތު ހުރިހާ އެކަމަކީ ދެކެވޭނީ ބޭނުން
ވެސް އެބަ ދެއް. އެހެންނަމަ، މިހާ ސަރުކާރުގެ ބޮޑުގައި ވެރިން އަދި އަލުގެ ދާއިރާގައި ވިސްނާ، ސިޔާސީ
ޒިންމާ ނެ ކަންބޮޑުވެސް މަރުކަޒުތަކުގެ ތަޢުލީމީ ކެރިއަރުގެ ކަންތައްތަކާއި އަދި ހުރިހާ ކަމެއްގައި
ދުނިޔޭގެ ބައެއް ފުރުޞަތު ބިނާކުރުމަށް ތަޢުލީމު ހަމަ ކޮށްދިނުމާ ސިޔާސީ ޒިންމާ ނެ ބަޔާން ނިޔަލަކަށް ތަޢުލީމާ ހުރިހާ
މި ސިޔާސަތުތަކުގެ. އަދި އެ ސްޓޫޑެންޓް ކުރުވުމެއް ވެސް މި ކުރެވޭނީ މި ސިޔާސީ ޒިންމާދާރު
މަސައްކަތްތަކުގެ ކުރެވޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިޔާސީ ގެ އެއްވެސް ކަންތައްތަކުގެ ސުކޫލުގެ ކުރެވޭ
ކުރަންޖެހޭ ކުރިއަށް ގެންދަން، މިސާލަކަށް ސިޔާސީ ގެ ދާއިރާ ކަމަށް މަރުކަޒުތަކުގެ ސުކޫލުތަކުގެ
ކުރެވޭ ދާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެކަ ޖާގަ ކަންކަމުގެ ދާއިރާ ހަމައެކަނި، އެކަ.ޑީ.އެމް މިހާރު ހުރި ކަމެއްގެ
ބައެއް ކަމަކީ ހުއްދަކަމާ ވެސް އެއްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ވެސް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަ، އެ ސިޔާސަތު އެއީ ހަމަ
ސުކޫލުން ބޮޑުގައި މި ގައިޑުކުރުވުމުގެ ދަރިވަރުން ސިޔާސަތުތަކުގެ ކުރުގައި ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:</u>

އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވާ ހަމައެކަނި ސުވާލު ތެރެއި އެ ސިޔާސަތު ދާއިރާއެއް ނޫން. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
ބޭނުންވާ މިހާރު އެ ހަމަތައް ހަދާ އިރު އެ ކުރުގައި ބޮޑުޖެހޭ ސިޔާސީ ބަދަލުތައް ފަހަރަކު ކަމުގެ ތަރުބިއްޔަތުގެ
ޕްރޮފެޝަނަލުންގާ، ކޮމިޓީން ބޮޑުޖެހޭ ދަރުމަ ކަހަލަ މިނިވަންކަމާ އަދިކަމުގެ މިނިސްޓްރީ ގެންދެވިފައިވާ ހުރިހާ
މިނިސްޓްރީގާ އެއްވެސް ކަހަލަ ޤާނޫނުތަކާ ވިޔަސް ހަމައެކަނި ބަދަލުގެނައުމަކީ ކުރެވޭނީ. ކޮންމެއިރެއްގައި ހަމަ ދަރުމަ

ތަރައްގީގެ ހިދުމަތެއް ނެތީސް. ތަރައްގީ ވެސް އެބަ ބޭނުންވޭ. ދެ ބައި ނެތި އެ ކުދިންނަކަށް ނެތް އަސްލު އެ ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ފުރިހަމަ ތަޢުލީމެއް ދިނުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ކޯސްތަކެއް ސެޓުކުރު ތަރައްގީގައި މި ތަރައްގީ ކުރު ވަރަކަށް ނޫން އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ.

<u>މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނަރަލް ޝިހާމް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ހާއްސަ އަހަރެން ބޭނުންވާ ކުއްޖަކު، މިސާލަކަށް ވަރަށް ކުޅެ ރަނގަޅުގައި ހުރި ކުދަކައި ވިއަސް ވެސް އެ ކުއްޖެއްގެ، އެ ކުއްޖަކަށް ޓޫރނަމަންޓްސް ވެސް އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢުލީމުގެ ގޮތުން ވެސް އަދި ކުޅެކުދިންގެ ހައްގުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ވެސް ރެގިއުލޭޓް އެ ކުއްޖަކު ހުރިހާ ތަނަކުން އެ ކުއްޖަކު އުނގެނުމުގެ ހައްގު އިންސާފު ކަށަވަރުކޮށްދެއްވުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން، އެހެންވީމާ، އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މަސައްކަތްކޮށް މި ކުރަނީ އިނގޭތޯ. މި ހަމަޔަށް މި ހަދަނީ އެއްކަލަ އެ ކުޅެ ރަނގަޅު ހުރި ކުއްޖާ، މިސާލަކަށް އެންމެ، ހާއްސަ އަހަރެން ބޭނުންވާ އެންމެ ކުއްޖަކު ހުންނަ އެންމެ، އެ ކުއްޖާ ހަމަ ހިދުމަތެއް ހަމަކަން އެ ކުއްޖާ ދޫކުރަނިވި ނޫން. ރެގިއުލޭޝަނެއް ނޫން ދެއްތޯ. އެކަމަކު އެ ހަބުގައި ތިއްބާ އެއްކަލަ އެކްސްޕީރިއަންސްގެ އެރިޔާތަކާ އެއްކަލަ ހަރަކާތް ގޮތުން އެ ކުއްޖާއަށް އެ ދުވު ތަރައްގީގެ ފުރުސަތު އެއްޗެހި ފޯނިޗަރުތައް، އެ ކުދިންނަށް ދޭންޖެހޭ އެތަން، އެ ސަޕޯޓުދެއްވައި ތިބޭ ޗެލެންޖުތަކާ އެރިޔާތަކަށް ފުރުސަތުދިނުމާއި، މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ކަށަވަރުކުރުމަށް ބަޖެޓު އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޔަށް މި ހަދަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ހިޖުރަ؛ ދުނިޔެއަކު އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ވިދާޅުވެއްޖެ، ރިޖެކްޓުކުރެއްޖެ، ހަމައެކަނި މާލެއަށް ނޫނީ ދެއްތޯ؟ ރިޖެކް އެބަ ކުރަންޖެހޭ، މިސާލަކަށް އަތޮޅެއްގައި ބިރުން ހުރިކަމުގައި ވިޔަސް، މި ފިލާވަޅު ގޮތަށް ބަޔަކު ހުރި ކަދުގައި ވިއަސް ވެސް އެ ރަށަކަށް ވެސް ހަމަ ރިޖެކާ ކުރަންޖެހޭނީ ދެއްތޯ؟ އެކަމަކު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްގީގައި ހުރި ގަވާއިދުތަކާއި، އިންޓަރނޭޝަނަލް ފެޑެރޭޝަންތަކާއި، މި ހުރިހާ އެއްޗެހިކަން އަޅުގަނޑުމެން ކޯޑްފައިދާ ނަމަ، ކުރާތީވެ އަޅުގަނޑުމެން، މިހާރު ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންތައްތަކުން ވެސް ދުނިޔެ ކަމެއް މި ދިނީ އެ ކުއްޖަކު ހުރި މަސައްކަތް އެ ކުއްޖަކަށް ތަރައްގީވު އުނގެނުމުގެ ފުރުސަތު ހަމަހަމަކުރުމަށް ޓަކައި. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް މި ކުރަނީ އިނގޭތޯ. ދެން އިންކްލޫސިވް ހަމަޖެހޭ އެ ކޯސްގެ ތަރަކުން، އެ ކޯސްގެ ތަރަކާތުގެ ހުރިކަމުގައި ވިއަސް ވެސް އެ ކުއްޖަކަށް ގޮތުން އެ ފުރުސަތުދިނުން، އެ ކުއްޖާއަށް އެ ފުރުސަތުދިނުމާ ތަޢުލީމީ ފުރުސަތު ދޭތެރޭ، އެ ކުއްޖާއަށް ފުރިހަމަ ތަރައްގީވުމަށް ކަށަވަރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ދުވާ ސަޕޯޓް މުހިންމުވާނެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަސްކަމަށް މި ހަދަނީ އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް. އަޅުގަނޑު މިހާހިސާބުން މިއަދުގެ މި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ނިންމައިލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.